

SZEFRESZTŐSÉG TELEFON 1-77
Éjjeli telefon (nyomda) 2-02

KIACSI
Str
ELCIZE
Eyes
1.00
Nagy
Egy

618

Dr. Ramaseter Róbert
I. Diszter 2. Il. 8.

Budapest

X év...
1929 Március 22 Péntek
* 1989 év II. Adár 10 *

Ara 5 lej

KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Kolozsváron hirdetések a

Rudolf Mosse S. A.

Str. Reg. Maria No. 36. Tel. 4-13

és a

LLOYD EXPRESS

Str. Geln No. 20. Telefon 14-55

hirdetési irodik vesznek fel.

Egy korszak temetése

A francia nacionalistáknak még a halálal is szerencsésük van. Foch marsall halála ép abban az időben következett be amelyben a baloldali pártok élet-halál harcukat vívják Poincaré nemzeti egységének kormányával. A grandiózus és a minden francia érzeit ösztönösen megcsiklandoztató nagy temetési pompa, a nemzeti „gloire” külsőségeknél megcsillogtatásukra, sőt talán hónapokra meg fogja bénítani a francia baloldali parlamenti küzdelmet. Mert hiszen minden francia lelkének alján, tartozzon bármilyen pártnyalathoz ott él a nemzeti nagyság káprázatának délibábja s egy jól megrendezett temetés az áradó és megható szónoklatok mámorba ringatják azokat is, akik e mámor ködétől olyanul nagyon is józannul látják a reális konturokat.

Foch marsallal, a francia nacionalizmus és a háborús dicsőség egyik nagy, élő szimbóluma hanyatlott a sírba. Ez a kétségtelenül tehetséges hadvezér az 1871-iki francia összeomlás fekete lángjában jegyezte el szívét a reváns, a bosszú gondolatának. Természetszerűleg nacionalista volt, tehát, aki ráadásul ezt a nacionalizmust egy magasrendűnek látszó eszme himnuszal takargatta: azzal az akaráttal, hogy Európa érdekében le kell törni, le kell rombolni a porosz militarizmus bástyáit. Tehetsége egyenrangú volt benne fekezhetetlen németgyűlöletével, amely, mint minden gyűlölet, mindig kész volt arra, hogy általánosítson és egy egész népet egyen felelőssé vezetői bűnéért.

Foch marsallt, ha semmi egyéb, a győzelem igazolta. Nagyon jól tudjuk azonban, hogy a győzelem gyakran sok olyasmit is igazol, ami nemcsak kivételében, hanem egész elgondolásában igazságtalan. Az antant-hatalmak katonai erejének pörölycsapása alatt összeomlott német militarizmus legkevésbé azokat sújtotta le, akik ezt a militarizmust gonosz tartalommal töltötték meg és legmélyebben azt a német népet alázta meg, amely lerázta magáról a Hohenzollern-igát, a demokrácia eszközeivel igyekezett és igyekszik ma is az új német szellem pilléréit lerakni.

Foch marsall mindezt nem látta, de nem is akarta látni. A győző a legyőzöttek hibájába esett s mindmáig bekövetkezett haláláig Foch marsall volt Poincaré és társainak bizalmas tanácsadója, annak a politikának inaugurálása terén, mely ma is lehetetlenné teszi a francia és a német nép igazi megbékülését. Mindezek azonban semmiesetre sem tépázzák meg Foch marsall babérait, nem kisebbítik az ő egyéni kiválóságát. Kétségtelenül jó és becsületes katona volt s a maga módja szerint talán igaz ember is. De emellett egy letűnt korszak képviselője és védelmezője volt, amely ha vele együtt nem is roskad a sírba, mégis nagy támaszát veszti el benne.

Valószínű, hogy ennek a kétségkívül nagy tehetséggel megáldott katonának politikai elgondolásait a jövőben nem fogja igazolni. De mint katona véghezvitt, teljes mértékben beteljesítette a hozzáfűzött reményeket, győzött annak ellenére, hogy az ellenfél legyőzhető

lennek látszott s ezzel a történelemnek s az európai népek életének egy egészen új korszakát nyitotta meg. Bizonyos hogy győzelméhez nemcsak egyéni tehetsége segítette, hanem az az elszánt győzelmi akarat is, amely különböző haladó jelszavaktól fűtött, az antant népek lelkét áthatotta s amelynek kulisszái mögött a nyugati imperializmus érdekei húzódtak meg, mely halálos ellenfelét látta a hasonló szándéku német imperializmusban. Sokan vannak olyanok ma is, akik hangoztatják, hogy a német militarizmus győzelme esetén Európa még sokkal nagyobb szolgásgába süllyedt volna, mint amilyenben ma vergődik. Épúgy nem adhatunk igazat

ennek a feltevésnek, mint az ellenkezőjét sem tagadhatjuk. Ellenben be kell ismernünk azt, hogy a gazdasági érdekeken és az erkölcsi erőknél felül a népek sorsának intézésében tulnagyi szerep jutott a véletleneknek is s így nem lehetetlen, hogy Foch marsall tehetsége és győzelme is ilyen véletlenek folytán emelkedett a nagyság horizontjára.

Az is kétségtelen, hogy abból a nagy békéből, demokráciából és felszabadulásból, amelyet az antant-hatalmak győzelmük esetére hirdettek, igen kevés, majdnem semmiféle valósult meg. A dolgozó német népre tíz évvel a háború befejezése után még mindig tizenötmillió aranyárka évi hadisarcot rónak

ki s a termelés s a szociális válság kísértetei sötétlőbben fekszenek rá Európára, sőt Amerikára is, mint valaha.

Foch marsallal egy ideológia s talán egy korszak hanyatlott a sírba. Egy darab mult, amely kétségtelenül elzárta a jövőndő utjait. Kérdés azonban, hogy halálával együtt eltűnik-e a láthatárról a bosszúak és a katonai szellemnek az a súlyos tartalma is, mely még ma is megmérgezi Európa atmoszféráját. Vajjon a szellem, amelyet Foch marsall képviselt, vele együtt szintén eltűnik-e, vele együtt bucsút mond-e az életnek? Nagy kérdés ez, amelyre Európa új lelkének és új embereinek kell megadni a méltó feleletet. (s. I.)

Napoleon mellé temetik vasárnap Foch marsallt

Az olasz és belga király személyesen vesznek részt a temetésen

Páris, március 21. Az Uj Kelet tud.) Az Avenue Kleber egyik legszebb magánvillájának kapuját fekete draperiával borították le tegnap a késő esti órákban. A kis palota egyik emeleti szobájában, nagy empire-ágyán, kezét mellette összekulcsolva, tábornagyi ruhájában, mellén összes érdemrendjeivel fekszik Foch marsall. Jellegzetes lefogó bajusza egészen az állaig konyul és keskeny arca még beesetteb, mint a világháború megindulásánál, amikor a balsors egymásután rötta a csapásokat a vezetése alatt álló francia haderőre. A lakás eszdelője már az első órákban megtelt koszorúkkal. Egy ezüst tálcán pedig lassan halomra gyűlnek a névjegyek. Hadvezérek, miniszterek, tudósok, művészek, diplomaták sietnek kifejezni részvétüket. A dolgozószobájának egyik sarkában elárvultan pihen a kis írógép, amelyen a marsall emlékiratait kopogtatta. A kapu boltozata alatt, halkan gördülnek be a kondolók autói. Künt az avenuen egyre gyűl a tömeg és lassanként a belső boulevardokon is erőt vesz az izgalom. Párisban Napoleon temetése óta nemzeti hőst még nem gyászoltak úgy, mint ahogy Foch marsallnak elisratni.

Az utolsó konzilium

Egy nagy csukott autón az utolsó konzilium tagjai távoznak a palotából. Délután három órakor tartották meg az orvosok az utolsó tanácskozást, akkor azonban már bizonyosra vették, hogy a marsall nem éli túl az éjszakát. A tüdőgyulladás már kedden annyira elgyöngyítette a szívét, hogy a szerdai napot is már csak injekciókkal ajándékozhatták a marsallnak. Életének erről a huszonnegy órás meghosszabbításáról azonban már alig szerzett tudomást. Esméletlenül feküdt és legközelebbi hozzátartozói sem ismerte fel. Összesen kilenc orvos kezelte a marsallt, akik közül ötven operatív beavatkozást tartottak szükségesnek. Ettől azonban el kellett tekinteni, mert teljesen reménytelennek látszott, hogy a műtétet a nagybeteg tábornagy szíve kibírja.

Folyton újabb és újabb látogatók érkeznek. Különösen hölgyek jönnek nagy számban, a hivatalos Franciaország előkelő társadalmából. Sok romantika és

szentimentalizmus, a világháború forró napjainak visszakiértése, fő tenelmi levegő üli meg a palotát. A franciák mindig szívesen ünnepeleltek és gyászoltak. A nagy látványosságok rendezői voltak egész történelmük folyamán és ma is még minden alkalmat megragadnak a nagy demonstrációkra. Páris ma ismét patetikuss.

A halál híre a Kamarában

A tábornagy halálának híre meg az esti órákban elterjedt a fővárosban. A parlamentben az esti ülésen már udták a képviselők és Poincaré sietett rövid gyászbeszéd kíséretében a kegyelet leróni. Méltatta a marsall rendkívüli érdemeit Elzász-Lotharingia visszafoglalása körül és a legnagyobb francia nemzeti hősk, Carno és Gambetta mellé állította. A miniszterelnök beszédét a képviselők állva hallgatták végig, csupán néhány kommunista és szocialista maradt ülve, tüntetvén az ellen a szellem ellen, amelyet Foch megtestesített. Még a kamara ülése alatt megjelent Anglia nagykövete Poincaré miniszterelnöknél és az angol király, valamint az angol kormány nevében részvételnek adott kifejezést, egyben tudatta, hogy Foch marsallt Anglia is nemzeti hősnékné tekinti.

Foch marsallt valószínűleg vasárnap temetik, hogy a nemzet részvéte minél imponzansabban nyilvánuljon meg. A volt szövetséges és társult hatalmak küldöttségei meg szombaton Párisba érkeznek és az síncs kizárva, hogy az olasz és belga király személyesen jöjnek el a temetésre. A marsall koporsóját a Arc de Triomphe dialdaiv előtt ravatalozzák fel és az Ilvalides székesegyházban helyezik örök nyugalomra, Napoleon hamvai mellé.

Életrajza

Foch marsall a délfranciaországi Tarbesben született 1851 október 2-án. Édesapja állami tisztviselő volt. A 70-es háborút önkéntesként harcolta végig, majd a párisi Saint Cyr katonai iskolába iratkozott és mint tüzér aktiváltatta magát. Később elvégezte a felső katonai iskolákat, 1880-ban a nagyvezérkar tisztjévé nevezték ki. 1903-ban a nagyvezérkar főnöke és az ötödik hadtest parancsnoka lesz. Jelentős katonai szak

tektélynek tartották, tekintve, hogy sok katonai könyvet írt.

1908-ban a legfelsőbb katonai iskola parancsnoka lett, ahol taktikát és a stratégiát adott elő. 1913-ban a nyolcadik hadtest parancsnokává, majd ugyanabban az évben a nancii huszadik hadtest parancsnokává nevezték ki.

Mint a huszadik hadtest parancsnoka a háború kitörésekor, 1914-ben a márni visszavonulás alkalmával a yseri fronton, amikor a front északi szárnyának volt a parancsnoka, a tengertől Arrasig nagy hősiességgel tett tanúságot.

A 1916 decemberében Franchet d'Esperray tábornok hadainak parancsnokságát veszi át, amelyek Metzről egészen a svájci határig jutottak. Amikor 1917-ben Pétain tábornok átvette az összes antant haderők parancsnokságát, Foch utódjává nevezték ki és az antant hadseregek vezérkari főnöke lett. Az 1918 március 26-ikán megtartott doulensy konferencián az összes antant haderők stratégiai parancsnokságával bízzák meg. Fochnak ezen a posztján sikerült elérni a legnagyobb sikereit a németek ellen, akik felett végül is döntő győzelmet aratott.

1918 november 9-ikén, amikor Foch marsallnak nevezték ki, ő volt megbízva, hogy Rethondesben fegyverszüneti feltételeket diktáljon a németeknek.

Sikereit Nagybritánia is elismerte, az angol marsallbotot adományozta a nagy antanthadvezérnek, majd később a francia akadémia tagjai közé választották.

Foch egyetlen fia a világháború folyamán hősihalált halt.

A román parlament gyászülést tartott Foch marsall emlékére

(Bucuresti-Bukarest, márc. 21. Az Uj Kelet tud.) A kamara és szenátus csüörök délutáni üléseiket Foch tábornok emlékezetének szentelték. A kamarában az összes képviselők jelen voltak, amikor Pop-Cicio István megnyitotta az ülést és bejelentette a kamarának a nagy francia hadvezér elhunytát. Pop-Cicio hosszabb beszédben méltatta Foch tábornok érdemeit, szerepét a világháborúban, amely döntően befolyásolta az antant győzelmét a központi hatalmak fe-

lett. A tábornoknak óriási szerepe van Nagyrománia megszületésében. Ő volt az, aki megállította a német offenzívát és ezzel megakadályozta az ország katasztrófáját.

A kamara tagjai felállva halgatták végig Pop-Cicio beszédét, majd sorba emelkedtek szólásra a pártok szónokai. Cihovschi tábornok, hadügyminiszter a kormány és a hadsereg nevében emlékezett meg a halotról. Andrei többségi képviselő, Banu a liberálisok, Goga az avereszkánusok, Buzdugan a Lupu-párt megemlékezését tolmácsolta majd Pamfil Seicaru a maga nevében parentálta el szép beszédében Foch tábornokot.

Ezután Maniu Gyula miniszterelnök emelkedett szólásra és gyönyörű, tartalmas beszédben méltatta Foch tábornok érdemeit. A kamara ülése ezzel véget ért.

A tábornok halála feletti részvétét Maniu személyes látogatással tolmácsolta a francia követeknek. A román hadsereget a tábornok párisi temetésén Prezan és Rudeanu tábornokok fogják képviselni, akik ma elutaztak Párisba. A román kormány megbízásából Diamandji párisi követ vesz részt a temetésen és ő fogja a francia kormánytól a román kabinet részvétét tolmácsolni.

Butor

vásárlás bizalom dolga

Ha jó butort akar venni, ne sajnáld az utat

Marosvásárhelyre (Tg.-Mures) és tekintse meg

Székely és Réti

Erdélyrészi Butorgyár Rt. hatalmas raktárai.

Bösendorfer, Stingl, Wirth, Hoffmann

zongora és pianó

gyárak képviselete.

Értékes és egyéneknek kedvező fizetési feltételek

Értesítés.

Értesítem mélyen tisztelt vevőközönségemet, hogy összes tavaszi újdonságaim, különösen kiemelve a

**Burberrygabardin
Trench-coat-ok,
kész Homestuns-
sportöltönyök**

és mértékosztályom legújabb angol szövetei nagy választékban megérkeztek.

NEUMANN M.
férfi- és fiúruha-áruháza
Cluj, Piata Unirii 14. szám.

Harisnya
és
kesztyű
újdonságok
megérkeztek a

**Sport-
áruházba Cluj,
Cal. Reg. Ferd. 16.**

A kolozsvári törvényszék vád tanácsa elrendelte az almási szeszgyár tolvajának vizsgálati fogságát

Az orgazdát szabadlábra helyezték

(Cluj-Kolozsvár, március 21. Az Uj Kelet tud.) A törvényszék ma délelőtt foglalkozott Ruian Partenie almási kocsmáros és Bendrea Joan almási gazda szabadlábra helyezése iránti kérelmével. Bendreat és Ruiant pár nappal ezelőtt kísérték a kolozsvári fogházba az almási csendőrszról.

Bendrea Joan heteken keresztül dézsmálta Spitzer Mór almási szeszgyáros pincéit, ahonnan az adózatlan tisztaszeszből többszáz literrel lopott el. Bendrea titkos uton hatolt be a pincébe, ahol a lepecsételt hordókat úgy csapolta meg, hogy azt senki sem vette észre. Az ellenőrző közegek csupán azt tapasztalták, hogy bár a szesz kifogástalanul

ván lepecsételve, az állandóan apad. A pénzügyi közegek feljelentésére a hatalmas pincét megfigyelés alá helyezték s egyik éjszaka sikerült elfogni a szesztolvajt, Bendrea személyében. Rövid valóság után a betörő bismerte, hogy a lopott szeszt Ruian kocsmárosnak adta el, aki azt értékesítette.

A törvényszék vád tanácsának mai tárgyalásán Xantopol védő a beismerésben lévő vádlottak szabadlábra helyezését kérte, a vád tanács azonban rövid tanácskozás után csupán Ruian kocsmáros szabadlábra helyezését rendelte el, míg Bendrea továbbra is vizsgálati fogságban maradt.

Egy és félmillió lej büntetést kell fizessenek a Baumzweig fivérek a csempészett selymekért

(Cluj-Kolozsvár, március 21. Az Uj Kelet tud.) A vizsgálóbíró már teljesen befejezte a vizsgálatot a kolozsvári Baumzweig-fivérek selyemespészési ügyében. A vizsgálat szakértők támogatásával folyt és annak eredményeképpen megállapítást nyert, hogy a Baumzweig cég 56-60 kg. selymet s azonkívül finom gyöngyárut csempészett be az országba. Már ki lett kalkulálva az is, hogy a csempészett áru után milyen összegű büntetés fizetendő. A szakértők véleménye szerint ez az összeg meg fogja haladni az 1 millió 500 ezer lejt. A csempészett áru egy részét már össze is gyűjtötték és azt a csempészési ügyben hozandó ítélet jogerőre való emelkedése után el fogják árverezni.

Itt említjük meg, hogy a selyemespészési ügyvel kapcsolatban a megvesztegetés címén letartóztatott Visan postai alfőnök védője, Xantopol ügyvéd me morandummal fordult a táblához védenének szabadlábra helyezése érdekében. Visant ugyanis, miután a vizsgálóbíró és a törvényszék is szabadlábra helyezte a tábla elrendelte ellene a vizsgálati fogságot. A védőügyvéd most a törvény alapján magánál a táblánál felelbezi meg a táblai vád tanács döntését és arra való hivatkozással, hogy semmilyen bizonyíték nincs arra, hogy Visan pénzt fogadott el a selyemespészektől, védenének szabadlábra helyezését kéri. Jogász körökben érdeklődéssel tekintenek a táblai döntés elé.

Próféta vagy — Don Quijote?

Gandhi, a rejtélyes próféta politikus, akit honfitársai istenítik és — gyűlölik

Most, hogy Gandhit letartóztatták és néhány nap múlva újra szabadon bocsátották, megint az érdeklődés előterébe került ennek a különös próféta-politikusnak az alakja. Most már több, mint tíz éve foglalkoztatja a nyugati világot Gandhi személye. A könyvek sorozata jelent meg róla és Romain Rolland Gandhi-életrajza egy időben a biográfiai irodalom egyik legnépszerűbb s legolvasottabb könyve volt.

Kicsoda tulajdonképpen Gandhi? Ki ez az aszkéta-forradalmár, aki ma a XX. században a lemondás, az önmegtartózkodás és a szenvedés passzív, buddha krisztusi fegyvereivel akarja megdönteni az angol világbirodalom indiai hegemóniáját.

A hinduk csak így beszélnek róla: Mahatma. Ez a szó annyit jelent: nagy lélek. Indiában különben minden valamirevaló kolduló szerzetesnek és aszkétahajlamu magánzsentnek kijár ez a címzés. Szóval: a kisebb és nagyobb szélhámosok és népbolondítók tömege viseli a mahatma nevet. De ha egy hindu mély tisztelettel a hangjában csak ennyit mond: mahatma, akkor mindenki tudja, hogy most a vézna, igénytelen külsejű, egykori hindu ügyvédrel van szó, akiből később egy 300 milliós nemzet prófétája lett.

Az angolok már másodszor vetették börtönbe Gandhit. Ez elég furcsa, te-

kintettel arra, hogy az angolok mindig igen konciliansak szoktak lenni a szentekkel és prófétákkal szemben. Természetesen csak addig, amíg ezek a szentek és próféták prédikálnak. Amikor a szentek cselekedni is kezdenek, akkor vége a hagyományos angol türelemnek és liberáлизmusnak. Gandhi pedig most cselekedett. Még hozzá — az angol szövet ellen indított akciót. Egy hindu szent harcol a manchesteri és liverpooli textilgyárak érdekei ellen: most már közbe kellett lépnie az angol hatóságoknak.

Vannak sokan, akik csak a szentet látják Gandhiban és több-kevesebb joggal összehasonlítják Assisi Szent Ferencel. Mások viszont szabadsághóst és forradalmárt látnak benne. Mind a kettőben van valami igazság, de Gandhi lényegében mégis csak: filozófus. Tulajdonképpen nemcsak Anglia ellen harcol, hanem az egész nyugati civilizáció ellen. Nemcsak az angol szöveteket küldi máglyára, hanem minden európai szövetet. Nem annyira az angol kereskedelem ellen, mint inkább általában minden kereskedelem ellen harcol.

— Legyetek egyszerűek, kerüeljétek a fényűzést, járjatok magatok között durva gyapotruhában, vagy tegyetek úgy, mint én és járjatok majdnem mezelen. — ezt prédikálja.

Ez az elv az egész Gandhi-filozófia

Schollack-ban, mindenféle minőségben, Románia legjobb beszerzési forrása.
Ullmann József és Fia
festék és vegyárú import ORADEA.

alapja. Ebből építette ki azután a hindu függetlenségi mozgalom egész nagy ideológiáját, Gandhi azt akarja, hogy minden hindu nacionalista naponta egy bizonyos meghatározott mennyiségű szövetet szőjön, hogy ezzel konkurrenciát csináljon Indiában az angol szövetnek. Az is hozzátartozik Gandhi követelményeihez, hogy minden hazafiasan gondolkodó hindu csak ilyen háziszőttés ruhát viseljen. Ez meglehetősen súlyos követelmény, tekintettel arra, hogy az angol gyárakban készült szövet sokkal olcsóbb a háziszőttésnél. Gandhi azonban ezt figyelmen kívül hagyja és eszerint a hindu szabadságmozgalom legfontosabb feladata a gyáripar elleni küzdelem.

— Azon a napon, mikor Indiában már senki sem fog külföldi szövetben járni, hanem mindenki csak háziszőttés khandiruhát visel, — szabad lesz India.

Egy kicsit túlságosan optimista ez a kijelentés. De Gandhi már tíz éve küzd teljes hittel azért a célért. A cél még mindig nem érte el, talán közel sem jutott hozzá, de híveinek száma óriási!

Természetesen ezek a hívek, legakább is nagyrésztben praktikus, józan, keleti emberek, akik nem teszik mindent magukéva vezérük felfogását. A felvilágosult hinduk jól tudják, hogy 1929-ben nem a gép ellen kell harcolni, hanem a jobb, a tökéletesebb gépért. Gandhi hiába próbált háziszőttést készítő szövetkezeteket alapítani. A nyomorogó, agyondolgozott hindu parasztnak nem fizetődött ki, hogy szabad idejében szövetet szőjenek. Alig kerestek rajta valamit és ezért abba is hagyták a dolgot. Ennek ellenére igen sokan vannak azok, akik Gandhit imádják és politikai elveit — a szövetkezet-től eltekintve — mindenben a magukéva teszik.

Visszont van már egy úgynevezett ifjú hindumozgalom, amelynek hívei jobban gyűlölik Gandhit, mint az angolokat. Ennek a modern mozgalomnak emberei nem háziszőttést akarnak, hanem nagyszabású, önálló hindu ipart és kereskedelmet.

Végeredményben tehát nagyon valószínű, hogy Gandhi hiába veti máglyára az angol szövetet, mint ahogy hiába vetette máglyára annakidején Savonarola firenzei reneszánsz mestereinek képeit. Es talán igazuk van azoknak, akik azt mondják, hogy Gandhi nem a hindu Assisi Szent Ferenc és nem a hindu Washington, hanem egyszerűen — Don Quijote, aki szelálmok ellen harcol. Igaz, hogy ennél becsületesebb, jobb szándéku és nemesebb törekvésű szelálmoharcot nemigen látott a világ.

— Akinek a gyomra fáj, bélműködése megrekedt, mája megnagyobbodott, étvágya nincs, emésztéses elgyengül, nyelve lehéres-sárga, annál naponta egy pohár természetes »Ferenc József« keserűviz rendbehozza az emésztést és jó közérzetet teremt. A forró égv országaiiban észlelt orvosi tapasztalatok dicsérik a Ferenc József viz hatását különösen vérhasnál és olyan gyomorbetegségek esetén, melyek a váltólázzal együtt lépnek fel. Kapható gyógy szertárakban, drogeriákban és füstüzletekben.

**Meg
koz
é**

10.000

(Cluj-Ko-
Kelet tud.)
tosságu tá-
Toplicán, a
pek és fav-
igazgatóság
a kollektív
gyalások.
ig terjedő
és fűrészv-
részben a
QF-a nem-
vannak. A
évek legna-
volt, ahol
nyeret az
sorakozott
és az akko-
között 1915
zódos, ame-
tani tudta
munkadót
amelyeket
szociáldem-
vívhatott.

A háború
alábbhagy-
sen nem h-
1925-ben, a
ték birtok-
a fatermel-
amely har-
keltetés és
nagy része
igazgatóság
annak, hog-
munkásság

1925-ben
latták a
összes
kollektív
ralálták,
mun-

és négy éve
kiháználás
hőngött. A
sitott 8 óra
te fel a vál-
ra rdeukált
munkások
érhettek el
mokrata, n-
zetek minde-
megszervez-

a szerve-
a kintazó
letartóztat-
liberális

amely így
zetek, de a
megközelít-
A nemze-
tása után.
Marosvölgy
vező-munk-
háromhavi
kasságát sz-
szerint mu-
munkásság
szindikátus
közben tör-
a nyolcórás
szerűen ren-
zet tette le-
ság újra m-
Egységes
fel az új s-
kások nyol-
szerítés ese-
Rákénysz-
sor, mert
ban a tele-
tálni kény-
gatóság mi-
te a munk-
időhöz való
beszélmi le-
szereződés

Megkezdődtek a kollektív szerződésre vonatkozó tárgyalások a marosvölgyi munkásság és a favállalatok igazgatóságai között

10.000 munkás és 32 favállalat folytatnak tárgyalásokat Toplicán

(Cluj-Kolozsvár, március 21. Az Uj Kelet tud.) Pár nappal ezelőtt nagyfontosságú tárgyalások kezdődtek meg Toplicán, ahol a marosmenti fűrésztelepek és favállalatok munkássága és az igazgatóságok között kezdetüket vették a kollektív szerződésre vonatkozó tárgyalások. A Marosvásárhelytől Toplicáig terjedő vonalon mintegy 27 faterlep és fűrészvállalat működik, amelyek jó részben a Foresta olasz fakoncern és az Opa nemzetközi favállalat birtokában vannak. A Maros-völgye a háború előtti évek legnagyobb fatermelő göcöntája volt, ahol 15 ezer munkás kapott kenyert az egymás szomszédságában fel-sorakozott favállalatoknál. A munkások és az akkori vállalatok igazgatóságai között 1915-ben jött létre kollektív szerződés, amely teljes mértékben biztosította a munkásságnak egy 8 órai munkaidőt, mint az összes segélyeket, amelyeket a munkásság a régi nagy szociáldemokrata párt keretein belül kivívhatott.

A háború utáni években a termelés alábbhagyásával a munka természetesen nem haladt a régi irányban és csak 1925-ben, amikor a Foresta és UFA vették birtokukba a telepeket, lendült fel a fatermelés a régi nivóra. A Foresta amely hangsúlyozottan liberális érdekeltségű és a volt kormány tagjainak nagyrésze fő részvényesként szerepelt igazgatóságában, módját tudta találni annak, hogy az évek óta megszervezett munkásság ellenállását letörje.

1925-ben kormányrendelettel felszabták a Marosvölgyében egzisztáló összes munkásszindikátusokat, a kollektív szerződést semmisnek deklarálták, a radikálisan ellenálló munkásokat menesztették

és négy éven keresztül a munkásság kihasználása a legteljesebb erővel dühöngött. A kollektív szerződésben biztosított 8 órai munkaidőt 10-14-re emelte fel a vállalat és az órabérek annyira rdeukálta, hogy 190-200 lejt kereső munkások ezután legfeljebb 70-90 lejt érthettek el naponta. Ugy a szociáldemokrata, mint az egységes szakszervezetek minden évben megkísérelték, hogy megszervezzék a munkásságot, de

a szervező gyűléseket felszabták, a kintazó szakszervezeti titkárokat letartóztatták és az egész vidéket a liberális rezsim terrorjával vonták körül,

amely így nemcsak az érdekelt szervezetek, de az emberbarátok számára is megközelíthetetlen területté vált.

A nemzeti parasztpárt kormányrajutása után megtisztult atmoszférában a Marosvölgyében kezdetét vehette a szervező-munka. Az Egységes Szaktanács háromhavi munka után 22 faterlep munkásságát szervezte meg s így az ezidő szerinti munkában lévő 5-6 ezer főnyi munkásság 70 százalékát tömörítette szindikátusokba. Az új munkakodex időközben törvényerőre emelkedett és így a nyolcórás munkaidőt már ár törvény szerűen rendelte el az állam. Ez a helyzet tette lehetővé azt, hogy a munkásság újra megkezdte ellenállását és az Egységes Szaktanács rendszerileg hívta fel az új szindikátusokat, hogy a munkások nyolc óránál többet még rákényszerítés esetén se dolgozzanak.

Rákényszerítésre azonban nem került sor, mert a megváltozott atmoszférában a telepek igazgatóságai is respektálni kénytelenek a törvényt. Az igazgatóság minden további nélkül elismer- te a munkásságnak a nyolcórás munkaidőhöz való jogát és ezen a platformon beszélni lehetett volna az új kollektív szerződés megkötéséről is. A megindult

tavaszi szezonban azonban az igazgatóságoknak szükségük volt a munkaerőre és a szakszervezetektől a túlórákban való megegyezést kérték. Így támadt az első nézeteltérés a munkásság és a munkaadók között. A szakszervezetek ugyanis

arra való tekintettel, hogy a Marosvölgyében ugyanannyi munkás áll munkanélkül, mint amennyit a telepek foglalkoztatnak,

nem hajlandók a túlórázás feltételét elfogadni, hanem a munkanélküliek fog-

lalkoztatására azt az ajánlatot tették, hogy a telepek kettős munkaidőt állítsanak be, amely lehetővé teszi hogy napi 16 óra munkaidő mellett a munkásságot két schichtben foglalkoztassák.

Az igazgatóságok ezt a javaslatot nem fogadták el, miért is az ügy a munkások követeléseinek egész komplexumával együtt a marosvásárhelyi munkaügyi inspektorátus elé került.

A munkaügyi inspektor munkaközfektusnak minősítette a befejezetlen tárgyalásokat és megkezdte a

megbeszéléseket a vállalatok és a munkásság képviselőivel. Ezeknek eredményeként kedden kezdetét vette Toplicán a kollektív szerződés megkötésére irányuló tárgyalás

A tárgyaláson a munkásság előterjesztte mindazokat a követeléseket, amelyek a régi kollektív szerződésben elismertek. A minimális órabéreket 9-17 lejtig kéri megállapítani a munkásság, az azelőtti kedvezmények pihenő napok, lakás és lakbérpótlékok visszaállítását, a gyermekmunka eltiltását, stb. követeli.

A nagyfontosságú tárgyalások jelentősége eléri a zsilvölgyi munkásság és munkaadójuk között már hetek óta folyó tárgyalások mértékét. Előrelátható, hogy miután a putnavölgyi favállalatokkal együtt mintegy 32 telepről és több mint 10 ezer munkásról van szó, ezek a tárgyalások is heteket fognak igénybevenni, amelyeknek zárultával az ottelő hatalmas munkástömeg problémái végre megoldást nyernek.

Tovább folyik a vizsgálat a kisenevi antiszemita botrány ügyében

A tisztviselők azzal védekeznek, hogy a levetkőztetett nők kommunisták voltak

Bucuresti-Bukarest, március 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap szímben jelentette az Uj Kelet, hogy Kisenevben pár nappal ezelőtt hatalmas botrány tört ki, melynek során a rendőrközpontok levetkőztették a bál zsidó nőtagjait és orvosi vizsgálatnak vették alá őket. A Zsidó Parlamenti Club azonnal tiltakozott a kormánytól a durva támadás ellen és interveniált, hogy a bűnös tisztviselőkkel szemben

a kormány a legteljesebb szigorral lépjen fel.

Csütörtökön a botrányval kapcsolatban jelentés érkezett a belügyminiszterhez, melyben a vizsgálatot vezető hatóságok arról adnak számot, hogy a botrány nem is bálon, hanem egy összejövetelel történt, ahol a jelen levők állítólag kommunista propagandát akarta kcsuálni. A jelentés elisme-

ri, hogy a komiszárok levetkőztették a zsidó nőket, de nem küldtek jelentést arra vonatkozólag, hogy a kommunista büncselekménynek mi köze van az orvosi vizsgálathoz. A Zsidó Parlamenti Club a kisenevi jelentés ellenére is, tovább követeli a vizsgálatot az illetékesektől, míg a botrányról tiszta képet nem alkothat az ország közvéleménye.

A legrövidebb időn belül megvalósul a La Manche-csatorna alatti alagut

Hatszázmillió márkába kerül az alagut építése, amelyből ötszázmilliót az alagut forgalmából akarnak fedezni

Báró Emil de Erlanger, a La Manche csatorna alatt tervezett alagut építő társulat elnöke a világsajtóban érdekes közléseket tesz az alagutról és annak várható fejleményéről.

Nem üres fantázia ma már, hogy egy napon londoni utasok beülnek egy vonatba és öt óra múlva ugyanaból a vonatból kényelmes és biztos ut után Párisban kiszállnak, anélkül, hogy kellene nekik téve egy viharos ut kellemetlenségeinek. Azt hiszem, hogy ez az eset már a közeljövőben be fog következni. Azután már csak menetrendi kérdés lesz, vajjon az Orient-expressz Londonból Konstantinápoly vagy India felé Franciaországon át halad, vagy Európa más országain. Az utasok gazdagon felszerelt Pulmann-kocsikban utazhatnak, ehetnek és aludhatnak, mialatt a vonat az azelőtt olyan félelmetes „La Manche” csatorna alatt átrobog.

Szó sincs róla, egyszerre nem fog ez megvalósulni. De a kezdet már itt van, az alagut számára minden előfeltétel éretten kész van. Januárban mult huszonnégy éve, hogy Franciaországban és Angliában az első kapavágások történtek az alagut megvalósítása érdekében. A két nép kezét fogott egymással abban a kívánságban, hogy Britanniához közelebb jusson az európai kontinenshez. Mindössze ötven méter mélységű és ezernégyszáz méter hosszúságú alagutnak munkája maradt hátra mindkét oldalon. Az emberek e munka betetőzésétől féltek és ez a félelem évtizedeken át tartotta magát. Ma azonban a két

ország lakóinál egyre növekvőben van az a kívánság, hogy ez a munka fejeztessék be. Mindenki meg van róla győződve, hogy az angol szárazföld és tengeri haderők amelyek az utóbbi száz esztendőben minden háboruban diadal-maskodtak, képesek lesznek megvédeni minden körülmények között az alagut bejáratát. Angliában minden kereskedő élénken követeli az alagut realizálását, mert tudja, hogy az alagut révén Anglia és a kontinens között erőteljesen fog megélnékülni a forgalom, ez viszont a kereskedelmet fogja megtermékenyíteni és az országba özönleni fog a pénz. A munka piaca is fel fog élénkülni az alagut építése révén és amíg átadják a forgalomnak az alagut, mostantól kezdve hat év múlva, tíz-tizenkétezer ember fog foglalkozáshoz jutni és pedig jól fizetett foglalkozáshoz.

Az új tervek szerint kettős alagut építenének: egyet a vasut számára és egyet, amely a lecsapolást szolgálja. Mindkét alaguton rendes szélességű vasúti vonalakat építenének, de nem lokomotívok vontatnák a kocsikat, hanem elektromos motorok, hogy az alagutban gyors, rendes járatu és füstmentes forgalmat lehessen lebonyolítani. Francia részen a bejárat Sangatte közelében lesz. Már történt gondoskodás az alagut katonai védelméről. Ezek segítségével az alagut bejárói a legrövidebb idő alatt víz alá lesznek helyezhetőek. Az alagut maga negyven kilométer hosszúságban fog futni a tengerfenék alatt. Az eddigi javaslatok szerint husz kilométert azt angolok, husz kilométert

pedig a franciák építenének.

Ami az alagut költségeit illeti, az eddigi becslések szerint ezek hozzávetőleg hatszázmillió márkát tennének ki, amely összeget felerészben Franciaországban, felrészben Angliában lehetne megszerezni. Sem az egyik, sem a másik országban nem lenne kívánatos az állami támogatás. És mielőtt megkapjuk a kormányoktól az építésre vonatkozó koncessziót, máris úgy vélem, százmillió márka elegendő lenne ahhoz, hogy kiépítsük az alagut az egyik tengerparttól a másikig. Véleményem szerint ezt az összeget Angliában és Franciaországban meg tudnák szerezni. A további ötszázmillió márka folyósítható lesz majd az alagut elkészülte után. Mielőtt ugyanis ezen a közlekedési uton husz percnyi időközben elindíthatunk elektromos vonatokat, máris olyan jövedelemre teszünk szert, amiből adóságainkat könnyen törleszthetjük. Évente bizonyára négy millió utast lehet majd szállítani ezen az uton és hacsak tizenhat márkát számítunk, annyit mint amennyit ma fizetnek Doverből Calaisig és Folkstoneból Boulogneig és ha továbbá hozzászámítjuk a máha és tengerszállítást, akkor az eddigi számítások szerint nyolcvanmillió márkányi bruttó levételt lehet beállítani bevételként. A költségeket a jövedelem huszonöt százalékaival lehet megjelölni.

Az a véleményem, hogy az alagut, épügyis mint annakidején a szuezi csatorna és a Panama csatorna az emberiség bekezdésének egyik dokumentuma lesz.

A tolvaj volt Britannias büszkén hivatkozik a budapesti rendőrségen régi gyilkosságaira

Abday Gusztáv beismerte betöréseit és megnevezte bűntársait is, akit ugyancsak egy volt Britannias tiszt személyében letartóztattak. Újabb nyomozás indul meg Reismann zongoragyáros meggyilkolása ügyében

Budapest, március 21. A budapesti rendőrség nagy eréllyel folytatja a nyomozást a hétfőn letartóztatott Abday Gusztáv bűnlajstromának összeállítására céljából. Abday, aki hétfőn meglehetősen zavarosan viselkedett és a beszámíthatatlan ember benyomását akarta kelteni, kihallgatása során ellentmondásokba keveredett és végül is Abday beismerte, hogy csakugyan ő követte el a terhére rótt betörést. Beismerte, hogy elkövette Weigl Géza lapszerkesztő lakásán azt a betörést, amelynél tetten-értek és több hasonló betörést is elkövette a Lipótvárosban. Abday megnevezte egyik bűntársát is, Bors Adam harmineketéves munkanélküli személyében, aki szintén különítményi tiszt volt a Britannias rémségek idején. Bors, éppúgy, mint Abday, annakidején sokat szerepelt, most azonban már hosszú ideje munka nélkül volt.

Bors Adamot előállították a rendőrségre, de a leghatározottabban tagadta, hogy része volt az Abday által beismert betörések elkövetésében. A szembesítés során azonban Abday a szemébe mondta, hogy ő volt az, aki a Korall-uccai házban lesbenállt, amíg Abday felment és betört. Abday színteremtett még egy harmadik bűntársuk is van, de ennek a nevét nem akarja megmondani. A rendőrség hazkutatást tartott Bors Adam lakásán és ennek az eredménye alapján megállapított nyert, hogy Bors csakugyan részt vett a betörésekben és kiderült az is, hogy Bors ilyen büncselekményekért már el is volt ítélve.

Érdekes, hogy a két volt Britannias kihallgatása során állandóan büszkén célozgat rég elkövetett gyilkosságokra. Mindketten főlényeseknek igyekeznek mutatkozni és Bors első kihallgatása alkalmával azt hangoztatta, nem hiszi, hogy Abdaytól a rendőrség valamit meg fog tudni, Abdy nem fog ellene vallani, mert közös nagy titkai vannak.

Abday Gusztáv kihallgatása során szintén régi, már feledésbe ment és a Britannias időkben elkövetett gyilkosságok érdekes részleteit mondotta el, többek között az elhurcolt és titkosított körülmények között meggyilkolt Reismann zongoragyáros személyével kapcsolatban is, sőt kiszivárgott hírek szerint Abdy beismerte azt is, hogy Reismann zongoragyárost annakidején ő tette el láb alól több társával együtt.

Reismann zongoragyáros meggyilkolása egyik legtitkosabb büncselekménye volt annak a maffiának, amely Budapesten az ellenforradalmi időkben garázdálkodott. Reismann a lakásáról

Műszerészek! Kerékpár és varrógépkereskedők!

Közöljék címüket, melynek vétele után az új 1929. évi

nagy képes árjegyzékemet díjtalanul küldöm. Hammer Vilmos varrógép, kerékpár és akatrézek nagyke eskedése Arad, Piata Avram Iancu 5-6.

Most mi jövünk ki!
Ingyen adunk 1 pár harisnyát annak, ki nálunk 2 párat vásárol.
Figyelje a sárga lobogót!!!
T. Spitz Cluj,
Calea Reg. Ferd. 13.

vitték el ismeretlen emberek és bár a családja és később a rendőrség is hónapokig nyomozott, sohasem tudták megállapítani, hogy mi történt a zongoragyárossal azon túl, amikor a Britannias

ba vitték. A nyomozó hatóságok most azt remélik, hogy Abday és Bors Adam, valamint esetleg kézrekerülő cinkosaik kihallgatása során fényt lehet majd találni deríteni azokra a borzalmakra, amelyek az ellenforradalmi időkben nem nyomoztak ki.

A betörésekkel kapcsolatban most Abdayval és Borsal a detektívek végig járják azokat a helyeket, ahol az utóbbi időben betöréseket követtek el és magukkal viszik az Abdaynál talált ékszereket is, mert remélik, hogy tulajdonosaikat felismerik és így pozitív bizonyítékok merülnek fel a betörő volt Britannias ellen.

Mi igaz a lengyel-román határkiigazítás kérdésében

(Bucaresti-Bukarest, március 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Mironescu külügyminiszter varsói látogatásával kapcsolatban az erdélyi, főleg kisebbségi organumok arról tettek jelentést, hogy a külügyminiszter lengyel-román határkiigazításról tárgyalt a lengyel kormányval és erről a prágai konferencián is szó esett. Ezzel kapcsolatban az Uj Kelet bukaresti munkatársa kérdést intézett Lázár Illés máramrosszigeti képviselőhöz, aki a következő nyilatkozatot tette:

— Sajnálom, hogy belföldi sajtóban ilyen nagyfontosságú kérdéssel ennyire felelőtlen hírek terjedhettek el, mert a lengyel-román határkiigazításról sem Varsóban, sem pedig Prágában nem esett szó. A tárgyalások kizárólag a lengyel-román tranzit-vonal kiépítésére vonatkoztak.

Sziriában is forradalom fenyeget

Páris, március 21. — A Le Journal tudósítójának közlése szerint Sziriában forradalmi mozgolódások vannak. A tartományi kormányzat állítlag csak későn léptetett intézkedéseket életbe a forradalmárok ellen, úgy hogy ezek már bizonyos sikereket könyvelhetnek el. A kormányzó-hatóságok védelmé-

re most nagyarányú gyarmati csapatösszevonás történik. A gyarmatiügyi minisztérium több bombavető repülőgépet fog a tartományi kormányzatnak rendelkezésére bocsátani, hogy a felkelő törzseket és más gyanús elemeket féken tarthassák.

Megnyílt Berlinben az első pszichoanalitikai klinika

Berlin, március 21. Most alapították meg Berlinben a világ legelső pszichoanalitikus klinikáját. Dr. E. Simmel egyetemi tanár hozta létre ezt a nagyjelentőségű intézetet.

Dr. Simmel egy orvosi szaklapban ismerteti klinikájának programját és célját. Ez a klinika egészen más lesz, mint a szokásos sablonos idegklinikák. Emellett azonban a kezelési módja nem lesz egészen olyan, mint a rendes pszichoanalitikus kura, amelynek lényege, hogy a beteg naponta egy bizonyos ideig beszélget az orvosával. Simmel professzor ezzel a kezelési móddal nem elégszik meg. Egy alkalommal Freud azt mondta:

— A beteg környezetének kezelését illetően teljesen tanácstalan vagyok.

Freudnak ez a mélyjelentőségű mondanása adja meg tulajdonképpen a pszichoanalitikus klinika egyik legfontosabb feladatát. A pszichoanalízis alapvető igazsága az, hogy az egyén lelki zavarai és defektusai a legközvetlenebb hozzátartózával való kapcsolatának következményei. Sok esetben hiába kezeli az orvos kitűnően a beteget: az mégsem

tud meggyógyulni hozzátartozóinak meg nem felelő magatartása miatt. Gyakran már maga az a tény is erősen elősegíti a javulást, hogy a beteg elkerül családi környezetéből. Az ilyen lelki levégőváltásra nagy szükség van, ha azt akarjuk, hogy a pszichoanalitikus gyógy mód igazán sikerrel járjon.

Ezért fontos az, hogy végre megalkuljon már egy pszichoanalitikus szanatórium, ahol a betegek kuráik folyamataiatt tartózkodjanak. Természetesen ezen a klinikán nemcsak a könnyebb neurotikus eseteket fogják kezelni, hanem azokat a szervinek látszó betegségeket is, amelyeknek végeredményben lelki okai vannak. Igen sok szív-bántalomnak, benulásnak, légzőszervi és emésztési zavarnak kizárólag lelki okai, úgyhogy pszichoanalízis útján ezek a belgyógyászati uton gyógyíthatatlan betegségek megszüntethetők.

Befogadja majd a pszichoanalitikus klinika a különböző kábító- és altatószerek betegeit is. Ezeket a betegeket rendszerint zárt intézetekben szokták kezelni. A kezelés abból áll, hogy erőszakkal megvonják tőlük a kábítószert.

Dreher-Haggenmacher tavaszi
„Márciusi sör”-e
már forgalomban van.

Amikor azután kikerülnek a zárt intézetből és újból hozzájutnak a kábítószerekhez, megint visszaesnek betegségeikbe. A pszichoanalitikus klinika azonban ezeknek a szenvedélyeknek a lelki okait fogja kikutatni és megszüntetni, úgyhogy ezzel automatikusan megszűnik a kábítószervenvedély is.

A világ első pszichoanalitikus klinikája a napokban már megkezdte működését. Valószínűleg tömegesen fogják megrohanni a betegek, főleg a gazdag amerikaiak. Mert az bizonyos, hogy csak az igen vagyomos emberek lesznek abban a helyzetben, hogy a pszichoanalitikus klinika áldásait megfizethessék.

Bernhardt Kellermann a Keleten szeretné eltölteni hátralevő életét

Berlin, március 21. Bernhardt Kellermann, az „Alagut” világhírű szerzője a napokban innepelte ötvenéves évfordulóját. Ebből az alkalomból számos gratulációt kapott, köztük számos német irodalmi társulattól.

Egy újságíró megátogatta az innepelt Kellermann Werderben levő villájában. Az író nemrégén térthaza hosszú ázsiai utjáról, ahonnan egy sereg keleti madarat és növényt hozott. A lakása valóságos muzeuma ezeknek a madaraknak és növényeknek.

— Legszívesebben foglalkozom — mondotta Kellermann, — a keleti népekkel és mindenekelőtt ki kell jelentenem, hogy Ázsiának egész más képe van, mint amelyet az ember a könyvek után alkot magának. Konstatálnom kell, hogy az ázsiai embernek egészen más a szociális érzése, mint annak, aki Európában él. Ázsiában az emberek nem törzseknek felfelé, nem akarják javítani a helyzetüket, azon egyszerű oknál fogva, mert erre nincsen semmi szükségük. Ázsiában kielégíti az emberi szükségleteket az, ha valakinek inge van és ha egy marék rizst kap napi élelem gyanánt. Ez teljesen kielégíti az embereket. Még hajlékról sem kell gondoskodni, mert hiszen aludni jól lehet a homokban is.

— Ami legmegindítóbb Ázsiában az, hogy ott az emberek emberiesek, hogy ott egyik ember barátja a másiknak. Nem igaz, hogy kasztok vannak Ázsiában, minék is legyenek, hiszen egyetlen kaszt ott az emberiség. Amikor elbucsztam egy-egy embertől, aki néhány napig hajlékot adott, hálás voltam irányában és kedves, de mégsem tudtam felmelegedni érte abban a tudatban, hogy néhány nap múlva eltávozik egy másik világba és sohasem fogom látni vendégszerető házigazdámot. Azonban házigazdámom mindig észrevettem, hogy szinte vigasztalhatatlanul felfelfeltávozásomat, mert bennem barátot is mert meg és barátot veszített távozással. Legszívesebben ezek között tölteném egész életemet.

Legjobb emlékem Ázsiáról az, hogy új embereket ismertem meg. Olyanokat akik nem tudnak ravaszkodni s nem tudnak hazudni. Láttam gyönyörű tájakat, átéltem sok fizikai szenvedést, többek között 45 fok hőségben ültem hideg borogatóssal fejemen egy sziklanyílás előtt. Ezt nem fogom gyorsan elfelejteni, de mégis el fog tűnni emlémből és ami megmaradt az nem más, mint az az emberiség, ami körülövezte az európai. Ezt nem lehet elfelejteni, ha az ember kétszáz évig is él.

A kolozs...
téma. A k...
szempontb...
készülnek...
mcca 12 s...
ban rendez...
majd 24-é...
alatt, 25-é...
ban lévő...
mudisták...
érdeklődés...
kabb, mer...
ták estélye...
ki fogják...
bevételeit...
ra fordítja...
A tordai...
műsorral...
már, hogy...
ifjúsági eg...
t emlitjük...
ciós műsor...
kiemelkedő...
nő megnyit...
többi száma...
többi száma...
nek, Laji...
és Verdi-ár...
ma, akit zo...
valamint a...
fogja képez...
Adier Gizi...
Löwi J., Fr...
nak szerepe...
cellón játsza...
katlan érde...
esti, műsor...
és már Kol...
vásárhelyről...
re számítana

Március...
hatók szo...
és Cálím...
lev...
Az árák...
szemben...
Érdeklődn...

Radioakti...
vese- és...
ar...

A szétkü...
ellenében

Ris láda 25...
Egy láda 50...
Kapható

Prospektu...
Megrende

Administ...
nešt

EGYESÜLETI ÉLET

A kolozsvári talmudisták purimjátéka. A kolozsvári talmudisták minden szempontból kiváló purimjátékokra készülnek és március 23-án a Krizanecca 12 szám alatti Mészáros-otthonban rendezik meg az első purimestélyt, majd 24-én a Karolina-tér 2 szám alatt, 25-én pedig ismét a Kriza-utcában lévő Mészáros-otthonban. A talmudisták purimjátékai iránt igen nagy érdeklődés nyilvánul meg annál is inkább, mert előreláthatólag a talmudisták estélyei a legkényesebb izlést is ki fogják elégíteni. A purimjátékok bevételeit a rendezőség jótékony célra fordítja.

A tordai zsidó ifjusági egyesületek műsorral egybekötött bálja. Megirtuk már, hogy szombat este a tordai zsidó ifjusági egyesületek bált rendeznek. Itt említjük meg, hogy a bált szenzációs műsor fogja megelőzni, amelynek kiemelkedő pontja lesz dr. Marton Ernő megnyitó ünnepi beszéde. A műsor többi száma a tordai filharmónikus zenekar, Laghiu Zoe, Bredeceanu Puccini és Verdi-áriái, Salamon Etel hegedűszena, akit zongorán kísér Salamon Klári valamint a Krizis című egyfelvonásos fogja képezni, amelyben Hévízi Ilonka, Adler Gizzi, Miklós Erzsébet, Mester J., Löwi J., Frucht F. és Rézer V. fognak szerepelni. Végül Adler Ernő fog fellépni. Az egész környék szokatlan érdeklődéssel várja a szombat esti, műsorral egybekötött mulatságot és már Kolozsvárról, valamint Marosvásárhelyről is nagyszámu résztvevőre számítanak.

Csicserin is Trotzki sorsára jutott?

A Daily Mail szenzációs cikke Stalinról. Trotzki és a német fürdők igazgatói. A német nemzeti párt tiltakozik Trotzki beengedése ellen

London, március 21. A „Daily Mail” Csicserin kegyeslettségéről cikkezett s beavatott orosz helyről származó információ alapján azt írja hogy a külügyi népbiztos németországi tartózkodása tulajdonképpen száműzetés. Stalin a külügy népbiztosát azért távolította el Oroszországból, mert Csicserin állandóan helytelenítette a külföldi államokban folytatott kommunista propagandát s azt hangoztatta, míg e propaganda fennáll, ő nem képes eredményes külpolitikai tevékenységre. Csicserin Stalinnak tett szemrehányásaiban hivatkozott konkrét esetekre s bizonyítani igyekezett állítását, hogy minden akcióját a

külföldi területén üzött kommunista propaganda teszi lehetetlenné. Trotzki Törökországban, Csicserin a német birodalom területén — írja a Daily Mail — úgy látszik kevesebb kellemetlenséget tudnak okozni Stalinnak mintha Szibériában lennének száműzetésben. Stalin nagy ellenfeleit külföldre küldi s csak ezek kisebb befolyással bíró híveit viteli Szibériába.

Berlin, március 21. Wiesbaden fürdőhely igazgatósága akciót indított a német fürdők körében, hogy együttes tiltakozással forduljanak a porosz kormányhoz Trotzki beutazási engedélyezése ellen. Wiesbaden és több német

fürdő és üdülőhely vezetősége attól tart, hogy Trotzki esetleges jelenléte a fürdőn, elriasztaná a többi fürdővendégeket.

Berlin, március 21. Trotzki berlini jogi képviselője ma megjelent a porosz belügyminisztériumban és kérte megbízója beutazási kérésének elintézését. Az engedélyhez szükséges nyilatkozat egyidejű becsatolásával mellékelte az ügyvéd azoknak az orvosprofesszoroknak bizonyítványait is, kik a volt népbiztos 1926-ban több hétig már kezelték. A német nemzetiek a leghatározottabban állást foglaltak Trotzki beutazásának engedélyezése ellen.

A nagyváradai rendőrprefektus és korrumpált tisztviselőinek harcában Ioanitu államtitkár teljhatalmat adott Reu rendőrprefektusnak

(Oradea-Nagyvárad, március 21. Az Uj Kelet tud.) Részletesen beszámoltunk a nagyváradai rendőrprefektus, aki egykor a kolozsvári fősziguranca inspektora is volt, Nagyváradra való kinevezésekor a legnehezebb helyzetbe került alantassával szemben, akik a liberális rezsim idejében olyan gazdalkodást vittek véghez, mely országos dicsőséggé vált volna a megbukott kormányoknak. Bizonyára bukaresti vezérek gyakori példaadásán felbuzdulva, a nagyváradai rendőrség közegei a korrupciót olyan művészettel fokozták fel az emberileg fel nem fogható és becsülettelésszel meg nem érthető magaslatra,

mellyel szemben Reu prefektusnak sem volt elég ereje.

A prefektus megkezdte a purifikálást, de ez csak a legnagyobb nehézségek árán volt lehetséges, mert a tisztviselőknek és komiszároknak kissé szokatlan volt a tiszta levegő, amit a prefektus akart beszívattatni a büzbarlangba. Néhány felfüggesztés és beígért menesztés után ugyanis a prefekturára egész sereg névtelen levél érkezett, a melyekben a tisztviselők akiknek lábuk alatt már égni kezdett a talaj, viszontvádozták a prefektust a legfantasztikusabb rágalomokkal. A furcsa helyzetben Reu prefektus Ioanitu vármegyei prefektushoz fordult, akivel együtt teg-

napelőtt Bukarestbe utaztak. A prefektusok Ioanitu belügyi államtitkár előtt ismertették a helyzetet és felmutatták a leveleket, amelyeket a miniszter is azzal a megértéssel olvasott végig melyet az ember a tehetséges gazemberek iránt érez. Reu prefektus kijelentette az államtitkárnak, hogy az adott helyzetben nem vállalhatja a felelősséget a prefektura sorsáról. Ioanitu azonban teljes elégtételt adott a nehéz helyzetbe jutott prefektusnak és szabad kezet engedett Reunak a tisztogató munka elvégzésére. Ennek következményeként a prefektus már kilátásba is helyezte 12 rendőrtisztviselő felfüggesztését.

Alevra miniszter bezárkozott szobájába és a kormány tagjait sem fogadja

Minden valószínűség szerint Voicu Nitescu lesz Alevra utóda

(Bucuresti-Bukarest, március 21. Az Uj Kelet tud.) Az Alevra közlekedésügyi miniszter lemondását követő bizonytalanság ma enyhébb körülmények között egyelőre nem enged bepillantást a lemondás indító okaihoz. A tábornok ugyanis abban a levelében, amelyet Maniu miniszterelnökhez intézett, nem jelentette be azonnali lemondását tárcájáról, hanem csak halasztást kért arra, hogy minisztériumának ügyeit likvidálja. A levelet annakidején Maniu miniszterelnök határozott felhívására küldte el Alevra tábornok és azóta nem jár fel a minisztériumba, hanem bezárkozott lakásába és senkit a világon nem hajlandó fogadni. Még a kormány tagjai előtt is bezárva tartja az ajtaját és így további szándékáról senki sem bír tudomással.

Az a körülmény azonban, hogy Alevra lemondása még nem végleges, semmi-lyen nem befolyásolja a beállott krízist, mely csak a megüresült miniszteri tárcsa betöltésével fog véget érni. Alevra és a többség között a viszony egészen kiéleződött ugyanígy, hogy a tábornok megmaradásáról szó sem lehet. A nagypontosságú tárcsa betöltése tehát probléma, amely sürgős megoldásra vár a kormány részéről, hiszen a stabilizációs kölcsönnel a CFR-nek szerves összefüggése van.

Az utódlást illetően a verziók ismét különbözők. A Garoflid-féle kombináció elesett, mert Garoflid helyzete az általa alakított új agrár-ligában nem engedi meg a kormányban való részvételt, annál is inkább, mert Garoflid számára opportunusabb, ha pártönkivüli marad, míg kinevezése esetén be kellene

lépnie a kormánypártba. Fenmaradt tehát Lugosanu kinevezésének terve mely annál is inkább volna kedvező, mert Lugosanu közvetlen kapcsolatban van a külföldi pénzügyi körökkel és kitűnően ismeri a CFR problémáit. Maniu azonban ragaszkodik ahhoz, hogy Lugosanu megmaradjon miniszterelnökségi államtitkárnak, a Camarasescu kombináció pedig azért esik el, mert Camarasescut a mezőgazdasági kamarák élére akarja delegálni a kormány.

Ezek szerint most már csak Ioanitu belügyi államtitkár és Vaicu Nitescu

között választhat a miniszterelnök. D. R. Ioanitu az egész parlamenti többség támogatja, Maniu ennek ellenére Voicu Nitescut kívánja a minisztérium élére helyezni. A közlekedésügyi jövőbeni belüli minisztere, a jelek szerint Nitescu lesz tehát.

A kombinációk és a komplikált helyzet, amely ezidőig a kormány és Alevra között fennáll, enyhülni fog abban a pillanatban, amikor Alevra lemondása véglegessé válik. Ez pedig csak pár nap, de esetleg csak pár óra kérdése.

A hadbíróóság elítélte a sztrájkoló kolozsvári gyufagyári munkásokat

Egyévi fogházzal sújtottak egy kémet

(Cluj-Kolozsvár, március 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári hadbíróóság ma érdekes tárgyalások napja volt. Két fontos perben hangzott el ítélet. Elsőnek Cziger Gyula kémkedési pere került sorra. Cziger a vád szerint egy Somoy Elek nevű magyar kémnek, aki rendszeresen teljesített kémiszolgálatot Magyarországnak és Románia között, többször szolgált utbaigazítással a határátlépést illetően. Egy félévig voltak összeköttetésben, amikor Somoy letartóztatták. Cziger is foglyul esett és megindították ellene az eljárást büntetésesség címen. A hadbíróóság egy évi fogházza itélte.

A második tárgyalás a kolozsvári

gyufagyári munkások sztrájkperek volt, amelynek kilenc munkás vádlottja állt a hadbíróóság előtt. A hetven tanu közül akik a tárgyaláson felsorakoztak, csak a vád két és a védelem nyolc tanuját hallgatták ki, akiknek vallomásából az derült ki, hogy a gyár munkásai tizenhárom társuknak a gyárból való kizárása miatt sztrájkba léptek. Azokat, akiket a sztrájk szításában találtak bűnösnek, vád alá helyezték.

A hadbíróóság Stavrica ügyész és Huza védőügyvéd beszédeinek meghallgatása után délután fél négykor mondott ítéletet a perben és a munkások többségét elítélte. A büntetések öt naptól egy hónapig és 50 lejtől 200 lejtig terjednek.

Govora-Călimănești Társaság

Március 20-ikától már kaphatók szobák a társaság Govora és Călimănești fürdőhelyeken levő szállodáiban.

Az árakat a múlt évekkel szemben 15%-kal redukáltuk.

Érdeklődni: București, Strada Brezoianu 44.

Április 1-én kezdődik a

Caciulata-víz

szétküldése.

Radioaktív gyógyvíz. Ajánlható vese- és májbajok, szélütés és artritisz ellen.

A szétküldést előzetes fizetés ellenében a következő áron teljesítjük:

His láda 25 üveggel a 1 hgr. lei 600.—

Nagy láda 50 üveggel a 1 hgr. lei 1100.—

Kapható gyógyszertárakban és drogeriákban.

Prospektust ingyen küldünk.

Megrendelések a következő címre küldendők:

Administrația Băilor Călimănești, jud. Vâlcea.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánátságos dóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Maton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség: K. Sziner Rézső,
Str. Carol 81.
az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a
törzss megjelölésével engedjük meg.

Purimi schlachmonez megváltását adja a KKL.-nek!

PURIM JÖN
A
Keren Kajemet
PURIM AKCIÓJÁT
előkészíteni!

Március 31-én az E. Zs. N. Sz. Nagyintézőbizottsága gyűlést tart Kolozsváron

A múlt esztendő júniusában megtartott konferencia óta csaknem 10 hónap mulott el és így mulhatatlanul szükséges, hogy az E. Zs. N. Sz. Nagyintézőbizottsága tanácskozára összeüljön. A Szövetség sokáig tevékenységének annyi problémája vár megtárgyalásra, hogy a KIB. igen helyesen határozott, amikor a NIB. gyűlést március 31-ére összehívta. Az a tény, hogy két munkaszünetes napon lesz a NIB. ülés, lehetővé fogja tenni minden NIB. tagnak az ország bármely részéről, munkájában való hátráltatás nélkül, részt venni. A konferencia ideje óta hatalmas lépést tett előre a Szövetség politikai tevékenységében. Az a munka, amelyet vezetői a parlamentben kifejtettek, nagy mértékben viszi előre szervezeteink általános ionista tevékenységét is, azonkívül a Palesztina Alapok is elentésts fognak tenni. Igen fontos bejelentésre nyújt alkalmat a KKL. Phönixsel kötött szerződése és az ezzel kapcsolatos székház ügye. Nem kevésbé fontos kérdése a tárgysorozatnak a Jewish Agency kibovítésének ügye. A kérdések ilyen nagy komplexuma mindenki számára nyújt érdekes anyagot és így nem kétséges, hogy a NIB. gyűlésen Erdély minden részéből teljes számmal fognak a március 31-i gyűlésen részt venni.

A dési kórház zsidó betegét három nap óta nem kapnak rituális kosztot. Dési tudósítónk jelenti: Megírta az Uj Kelet, hogy a dési izraelita Nőegylet vezetősége jelmezesbált rendez a közeli napokban. Az egyesület a bál jó vedelmét zsidó jóléti célokra akarja fordítani és már ezokból is a bál a legnépszerűbb mulatságok egyikének készül. Anál feltűnőbb, hogy a hitközség

Adóeltitkolás miatt 1 millió 600 ezer lejre bírságot kaptak meg a máramarosszigeti Mérey-mozgót

A kultuszügyi minisztérium bevonta a mozi játszási engedélyét

(Bucuresti-Bukarest, március 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) A pénzügyminisztérium ma feltűnést keltő rendeletet fogantatott. Amáramarosszigeti Mérey mozgót, mely ellen adóeltitkolás miatt folyt a vizsgálata, a minisztérium 1 millió 600 ezer lej pénzbírságban marasztalta

főbbija egy tragikus haláleset alkalmával tartott gyászbeszédében, kikelt a bál ellen s kijelentette hogy inkább haljanak éhen a betegek, akiket az egyesület támogat, semhogy ilyen pénzből segítsék őket. A város zsidó közönsége nagy csodálkozással szerzett tudomást erről a beszédéről. Sokan elhatározták, hogy emiatt visszavonulnak a Nőegylet aktiv munkájától, aminek az lett a következménye, hogy a dési kórház zsidó beteget már három nap óta nem kapnak rituális kosztot. A város zsidó intéző körei azonban minden lehetőséget elkövetnek, hogy ebben az ügyben békét teremtsenek és a béke a zsidó jóléti ügy érdekében is minél előbb helyreálljon.

Pat és Patachon

Vagononként ötezer lejrel estek a buzaárak. Bukarestből jelenti: A csütörtöki bukaresti terménypiacon a buzaárak jelentékenyen esni kezdtek. A buza ára ma 5000 lejrel volt olcsóbb mint eddig. Közgazdasági körökben élénken kommentálják a jelentékeny áresést.

Eljegyzés. Spitz Fanny urleányt (Nagytarona) eljegyezte Rosenthal Áron (Máramarossziget).

Katasztrófális hegycsuszás Linzmelett. Bécsből jelenti: A lapok linzi jelentései szerint Braunau és Schalchen között Unterlochennél nagyméretű hegycsuszamlás történt. A leoniló hatalmas sziklagörgeteg három házat súlyosan megrongált és egyet magával sodort és maga alá temetett. A házlakoi, egy gyári munkás felesége és három gyermeke életüket veszítették. A kerületi főnökség csendőrséget és utászokat rendelt ki a helyszínre, ahova a déli órákban kiszállott a mérnöki bizottság is. Az omladékok eltakarítása még folyik. Attól tartanak, hogy további sziklaomlások következnek s ezért több veszélyeztetett ház lakóit kilakoltatták.

Szabadlábra helyezték a marosvásárhelyi bankrablás vádlóját. Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: A marosvásárhelyi tábla ma tárgyalta a Bíró József banktisztviselő ügyét, akít a törvényszék három évre ítél azzal a váddal, hogy kirabolta az Agrárbank pincéjében elhelyezett kasszát. A felelviteli tárgyaláson Nagy József védőügyvéd kérte a bizonyítás kiegészítését és a vádlott szabadlábra helyezését. A tábla helyt adott a védelem kérésének és elrendelte a vizsgálat kiegészítését, szabadlábra helyezte Bíró Józsefet.

Ugyanakkor a pénzügyminisztérium a kultuszügyi minisztériummal is összeköttetésbe lépett és Vlad miniszter a pénzügyminiszter javaslatára elrendelte a mozgó játszási engedélyének bevonnását. Az intézkedés ma lép érvénybe.

Számolja meg a sok köhögő embert, akikkel az uccán vagy másutt találkozik. Várni akar, amíg a köhögést ön is átkapja? Vegyen idejekorán néhány Panilavin pasztillát és meg lesz óva a légzőszervek betegségeitől. A Panilavin-pasztilla biztos óvszer a spanyolnátha ellen. Kaphatók gyógyszerárakban és drogériákban.

Byrd kapitány repülőgépen felkutatja a déli sarkvidéken elveszettnek hitt társait. Londonból jelenti: Byrd kapitány délsarkj expedíciójából, melynek sorsa iránt az Egyesült-Államok közvéleménye szenvedélyesen érdeklődik, legutóbb többen nyomtalanul eltűntek. Az expedíció vezetője azonnal kutatásokat indított meg utánuk, de egy ideig sikertelenül. Most azonban sikerült Byrd kapitánynak repülőgépen föl kutatni elveszett társait. Ezek tizenegy nap óta azon a helyen várnak, ahol repülőgéppükkel kényszerleszállást

mint detektívek

voltak kénytelenek rendezni. A leszállás alkalmával a repülőgép fontos alkatrészei és szikratávirója is megrongálódtak s ezért nem tudtak életjelt adni magukról. Byrd elveszettnek hitt öt társát saját repülőgépén küldte vissza az expedíció központjába, míg ő maga és mechanikusok ott maradt a kényszerleszállás helyén. Az expedíció központjából most új repülőgépet küldenek ki Byrd után, akit remélhetőleg rövidesen szintén vissza tudnak szállítani.

Öt repülőszerecsétienség egy nap alatt. Párisból jelenti: Tegnap Franciaországban öt repülőkatasztrófa történt. Ezek közül négy kisebb-nagyobb sebesülésekkel végződött. Egyik azonban igen tragikus körülmények között a pilóta halálát okozta. Ez Marseilleben történt, ahol egy katonai pilóta, aki csak pár hete házas, hidroplánján oly szerencsétlenül ereszkedett le a tengerre, hogy a hullámok nyomtalanul elnyelték.

A meggyilkolt sziléziai gróf fia azt vallja, hogy véletlenül lőtte agyon apját. Breszlauból jelenti: A lapok tudósítónak közlése szerint Stolberg Wernigerode gróf holttestét a törvényes orvosi felboncolták. A boncolás során megállapítást nyert, hogy a lövések a torkon hatoltak be a gróf koponyájába és az arcon, a jobbszem alatt jöttek ki. Friedrich Christian gróf az áldozat fia állítólag beismerte, hogy vadászfegyvere tisztogatás közben elszült, amitől ő annyira megijedt, hogy meg sem nézte a szerencsétlen véletlenek következményét, hanem ész nélkül lefutott a kertbe.

A vizsgálóbíró szabadlábra helyezte Markovits Miksa ékszerészt. Az Uj Kelet tegnapi számában megírtuk, hogy Nistor kolozsvári ügyvéd feljelentése alapján letartóztatták Markovits Miksa kolozsvári ékszerészt és letartóztatása után átkisérték az ügyesség fogházába. A bűnvád? feljelentés szerint Nistor ügyvéd két aranyórát adott bizományba Markovitsnak, amelyeket az ékszerész eladott, de nem számolt el az érték kapott összeggel. Epre vizsgálóbíró ma délelőtt hallgatta ki a letartóztatott Markovits ékszerészt, aki azt állítja, hogy a két órát bizományba nem vette át és kijelentette, hogy közönséges vételről van szó s a két óra értékének egy részével még ma is tartozik Nistor ügyvédnek. A vizsgálat erdeményeképen Epre vizsgálóbíró arra való tekintettel, hogy Markovitsnak családja és rendes lakása van Kolozsváron, szabadlábra helyezte s így a rosszhiszemű feljelentés alapján meghurcolt ékszerész ismét visszanyerhet te szabadságát. A vizsgálóbírói döntés felett szombaton fog dönteni a törvényszék vádtanácsa.

ANYA és GYERMEKE SUGARZIK AZ ÖRÖMTŐL, mert a kellemetlen csukamáj olaj helyett megváltás a jóízű Jemalt.

Veszedelemes utlevélhansítókát leplezett le a bécsi rendőrség. Bécsből elentik: A rendőrség tegnap óriazetbe vett három olaszt, kik ellen az a vád merült fel, hogy, ezerszámra gyártják a hamis utleveleket. A rendőrség közegei a letartóztatások fogantatása után végigjárták az osztrák főváros nyomdait s az egyik nyomdában sikerült a bűnjeleket megtalálni. Lefoglaltak háromezer darab üres utlevélkönyvecskét, melyet a nyomda a szélhámosok rendelkezésére készített. Az esti órákban az ügyvel kapcsolatban további letartóztatásokat eszköz-

a Magyar Színházban

zöltek, de hivatalos rendőri jelentést nem adtak ki.

A bolgár diákok véres tüntetést rendeztek a kultuszminiszter ellen. Szófiából jelenti: A bolgár szobranje előtt tegnap este tüntetés volt. A tüntetést diákok rendezték a kultuszminiszter ellen, kinek egy rendelete ellen tanévben diplomát szerző tanárokat egy évi ingyenes állami tanításra kötelezi. A rendőrség az első felszólítások után fegyverét használta a diákok ellen, kiknek részéről szintén több lövés dördült el. Az utcai harcnak több sebesültje van. A parlament ülését a képviselői körében tamadt izgalom miatt, fel kellett függeszteni. A rendelt másféléórás sikertelen próbálkozás után, végre sikerült helyreállítani.

Egy francia őrnagy kipusztította a családját és öngyilkosságot követett el. Prágából jelenti: Strassburgból megrázó rémtett híre érkezik. A helyőrség egyik, társaságban jól ismert törzstisztje: Grand-Chavignon őrnagy tegnap éjszaka revolverrel agyonlőtte alvó feleségét, tizennyolc éves fiát, kilenc éves lányát és azután öngyilkosságot követett el. A rettenetes tett okát nem ismerik. Nincs kizárva, hogy az őrnagy pillanatnyi elmezavarban követte azt el.

Hirdessen az Uj Keletben

Tizenlem

Szatmá Bányai K tartja me nek előke kereskedő kedelmi gresszust meg Szat nagy érde tágyalás a panaszo tó kereske lem nyom

A kong ben a köv kedők hel kisebbségi ban küsegi 2. A hitel ratu köles reskedelmi megalakita védegylet tása. 4. A sa és a cső adóknak l

Törökors vasutépítés tinapolyból tanács tegu javaslatot, kezési prog vinni. A p uj pályaud a vasuti pa építeni a M nlon, amely van kilomét vonallal fog sun és Inel rint együtte nalakat fogg kezésével ka kozni a lokó számát. A te szulejratu

Egy nagy varokkal kü osztrak főv tiloége, a Sa Kohn et küzd. A zav is mutatkozó fel. A cég ug és budapesti passzivák 3 amellyel sze cég, amelyn szazalekos ki lezőinek, t is fentarthat tönkretétele ságos helyze

Tilos a ha és butoripar restből jelen utasította az akadályozzál bór- és butor szeknek hasz hozatalát, me sítja a vámf gépeknek be figyelemmel akár személy felügyelőség meg.

A vámtarif A pénzügyi rezvén arról, tételek eredet aranylejben

Közgazdaság

Tizenkét pontban foglalja össze a kereskedelem követeléseit a Kereskedők Szövetségének szatmári nagygyűlése

Szatmár, március 21. Az Erdélyi és Bánati Kereskedők Szövetsége ápr. 1-én tartja meg tavaszi nagygyűlését és ennek előkészítésével az ország legrégebb kereskedői alakulatát a szatmári kereskedelmi társulatot bízza meg. A kongresszust husvét másodnapján tartják meg Szatmáron és aziránt országsszerte nagy érdeklődés nyilvánul meg, mert tárgyalás alá kerülnek mindazok a panaszok, melyek az évtizedek óta tartó kereskedelemellenes kormányzati szellem nyomása alatt felszaporodtak.

A kongresszus tárgysorozata különben a következő: 1. A kisebbségi kereskedők helyzete és ezzel kapcsolatban a kisebbségi nyelvek az adminisztrációban kiegészítő nyelvként való használata. 2. A hitelkamat leszállítása, hosszulejratu kölcsönök folyósítása, országos kereskedelmi építési részvénytársaság megalakítása. 3. A kereskedői hitellezői védegyelet körzeti katasztereinek felállítás. 4. A kényszererőgyezés visszaállítása és a csőd eljárás módosítása. 5. Az adóknak háromévenként való kivételése,

az adókönyvecskék visszaállítása, az állami adók, városi taxák és illetékek szabályozása.

6. A kereskedők bankjának, biztosító intézetének és nyugdíjintézetének létesítése. 7. Az országos vásárok csökkentése, a házalókereskedelem megszüntetése, a koldusok és presszionált gyűjtések megszüntetése, a baksis. 8. A tisztos segítséni verseny rendezése. 9. Három évre szóló kereskedői utlevél bevezetése. 10. Postatakarékpénztár felállítása és a csekkrendszer életbeléptetése. 11. A kereskedők képviselő, csehszerű társulatok utján. 12. A drága vasuti tarifa, a külkereskedelem korlátozását előidéző helytelen politika megszüntetése, a vámnomenklatura és a szorzószám megváltoztatása.

Amint a fenti tárgysorozatból látható, a kongresszus a kereskedői érdekeltségek panaszának minden komplexumát felleli s így valójában az erdélyi kereskedőknek valóságos országgyűlése lesz.

Törökország tizenkét évre terjedő vasutépítési programot csinál. Konstantinápolyból jelentik: A török minisztertanács tegnap fogadta el azt a törvényjavaslatot, mely hatalmas vasutépítkezési programot van hivatva keresztül vinni. A program szerint Angorában új pályaudvart építenek és kiterjesztik a vasuti parkot. Új vonalakat fognak építeni a Malatia-Sivas-Erzurum vonalon, amely hozzávetőleg ötszáz kilométer hosszú lesz. Ugyancsak vasuti vonallal fogják összekötni Mersina, Sam sun és Inebolu kikötőket. A tervek szerint együttesen ezer kilométer vasuti vonalakat fognak építeni. A vonalak építkezésével kapcsolatosan fel fogják közzéni a lokomotív- és vagonkontingens számát. A tervek keresztülvitelére hosszulejratu kölcsönt akarnak szerezni.

Egy nagy bécsi textilcég fizetési zavarokkal küzd. Bécsből jelentik: Az osztrák főváros egyik legnagyobb textilcége, a Salvator gassében lévő Max Kohn et Comp. fizetési zavarokkal küzd. A zavarokat az utóállamokban is mutatózó általános pénzkrisis idézte fel. A cég ugyanis főleg prágai, belgrádi és budapesti kereskedőkkel dolgozott. A passzívák 3 millió shillinget tesznek ki, amellyel szemben 2 millió aktívák áll. A cég, amelynek 80 alkalmazottja van, 50 százalékos kiegyezést ajánlott fel hitelezőinek, tisztára azért, hogy továbbra is fenttarthassa az üzletet, amelynek tönkretétele igen sok egzisztenciát változtatna.

Tilos a használt textil-, lábbeli, bőr- és butoripari gépek behozatala. Bukarestből jelentik: A fővámgazgatóság utasította az összes vámfőnököket, hogy akadályozzák meg a textil-, lábbeli-, bőr- és butoripari gépeknek és géprészeknek használt állapotban való behozatalát, mert ezt a törvény tiltja. Utasítja a vámfőnököket, hogy ezeknek a gépeknek behozatalát kísérjék különös figyelemmel és azoknak új voltáról akár személyesen, akár az illetékes iparfelügyelőség közbejöttével győződjenek meg.

A vámtarifa szorzószáma megmaradt. A pénzügyminiszter meggyőződést szerzett arról, hogy a mai vámvédelmi tételek eredetileg is papírlejtben s nem aranylejtben számítottak ki s így, abe-

lyett, hogy a vámtarifa 40-es szorzószámának 30-32-re való leszállításait, illetve a vántételeknek fenti címen való 20-25 százalékos leszállítását rendelte volna el, a vámtarifában szereplő papírlejtnek ugyanolyan összegű aranylejtnek való deklarálását vette terveh. Így azok a hírek, mintha a vámtarifa 40-es szorzószámát leszállították volna, csupán spekulatív célokat szolgálnak.

Ajánlunk elsőrendű
 50 literen felül, valamint vasöntvényekben mennyiségben a **legolcsóbb** árakon érkezik: **Magurai fajbörök, rizling, király leányka, muskotály, szeremi zöld, fourmind s.b. Ia. asztali borok és oborok is minden minőségben.**
 Megrendeléseket

Fratii Feiger Testvérek
 céghez **Simleul-Silvaniei** kérünk.

APRÓHIRDETÉSEK
 Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legtöbb apróhirdetés 5 lej. Állástkeresőknek 30 százalék kedvezmény. Ap óhi detések díja előre fizetendő. Lejtés levelet csak úgy továbbítunk, ha portó bélyeg mellette van. Eljegyzési hírek díja 250 lej.

Román-magyar nyelvet bíró kezdő hivatalnokokat keresek. R. Móczy Szállítási Vállalat. Alomással szemben.

Fiatal, kis családú sochet-ubodek, ki jó előmunkás is, azonnali állást keres. — Falura is emenne. Cim a kiadóban.

Egy nemes gyümölcsöskert felesbe kiadó. Cim a kiadóban.

Minden nap reggel és este frissen fejt **tehenéj és csecsemőtej** (állandóan egy tehéntől fejve). Kapható: Schwartz Ignác-né Calea D. ceibal (v. Rud It-u) 36. — A fejésnél maglasc; Farkas Maud.

Színház - Művészet

Pat és Patachon
 szárazon, vizen és levegőben.

A magyar színház nagy filmattrakciója Holnap kezdik vetíteni a magyar színházban a legújabb Pat és Patachon filmet, amelynek sokat ígérő címe: Pat és Patachon mint detektívek. 10 felvonásos burleszk-böhözát s akik látták, azt mondják, hogy a legjobb Pat és Patachon-kép. Soha még emel mulatságosabb, színesebb, változatosabb bohózat még nem pergett le a mozi-vásznon Romániában itt, Kolozsvárott fogják legelőször vetíteni a Pat és Patachon, mint detektívek-et. Előadás végén bizonyára lesz panasz a közönségnél, de csak az, hogy a kacagástól mindenkinek megfájdult az oldala.

A legújabb Pat és Patachon-képet vetítik a magyar színházban: Szombaton: 3-kor, 5-kor és 7-kor. Vasárnap: 3-kor, 5-kor és 7-kor. Hétfőn csak: Fél 3-kor és fél 5-kor. Kedden: 3-kor, 5-kor és 7-kor.

A Magyar Színház műsora:

Pénteken 4 és 6 óraker: Hotel Imperial. Pénteken este fél 9 óraker: Asszonylekek. Boszorkánytánc. (Repriz. Biró Lajos 4 felvonásos drámája. Poór Lili és Janovics Jenő föllépésével. Napibérlet B. 32. Sorozatszám 308.) Szombaton 3, 5 és 7 óraker: Pat és Patachon, mint detektívek. (10 felvonásos új burleszk.) Szombaton este 9 óraker: Rómán előadás. (Sorozatszám 309.)

Vasárnap 3, 5 és 7 óraker: Pat és Patachon, mint detektívek. Vasárnap este 9 óraker: Feleség-szerető. (Anna Jakobovitz és jiddis társulatának vendégjátéka. Mersékeltten emelt helyárrakkal. Sorozatszám 310.)

Hétfőn fél 3 és fél 4 óraker: Pat és Patachon, mint detektívek. Hétfőn délután 6 óraker: Serke kozák. (Zsidó operette, Anna Jakobovitz és jiddis társulatának föllépése. Jakobovitzné héber vallásos dalokat énekel. Sorozatszám 311.)

Hétfőn este 9 óraker: Az ó nagy titka! (Háromfelvonásos tragédia. Anna Jakobovitz és társulata föllépése. Sorozatszám 312.)

A Magyar Színház mozi-műsora:

Pénteken 4 és 6 óraker: Hotel Imperial. (Kolozsvárott utoljára.) Szombaton 3, 5 és 7 óraker: Pat és Patachon, mint detektívek. (A legújabb Pat és Patachon-film 10 felvonásban. (Utazás vizen, szárazon s levegőben).)

Vasárnap, március 24-én, d. e. 11 óraker: Mozimatiné 15 és 10 lejes helyárrakkal. Malee bozbanok: (7 felvonásos burleszk.)

Hétfőn 3, 5 és 7 óraker: Pat és Patachon, mint detektívek. Kedden fél 3 és fél 5 óraker: Pat és Patachon, mint detektívek.

A színházi iroda közleményei:

Jakobovitz Anna zsidó társulatának vendégjátéka. Vasárnap este kezd meg Jakobovitz Anna zsidó színtársulata pár estére terjedő vendégjátékát. Első este, vasárnap 9 óraker a Feleség — szerető című 3 felvonásos tragédia kerül színre, amelyben Jakobovitz Annának leghatásosabb szerepe van. — Második nap délután 6-kor operettet, a 3 felvonásos Serke kozák-ot fogják játszani s ebben Jakobovitz Annát, mint operette-színésznőt fogja csodálhatni a közönség. Hétfőn este 9-kor pedig Az ó nagy titka című 3 felvonásos tragédiát adják elő.

A Nemzeti Színház és a Román Opera heti műsora:

Péntek: Műsorváltozás folytán Tamahäuser helyett a Zsidónő. John Sulivan bucsufellépte.

Szombaton d. u. Bohémek (Gyermekelőadás) Szombat este: A kardinális.

Vasárnap d. u.: Szóktetés a szerájból Vasárnap este: Medea. Hétfőn d. u. Hét eladó leány.

Hétfőn este: Tosca (Mankáselőadás) Kedd: A kardinális. Szerda: Fidelio.

Csütörtök: Nincs előadás. Péntek: Nincs előadás. Szombat: Nincs előadás.

Vasárnap d. u.: Szevillai borbély. Vasárnap este: Az elveszett levél.

Rádió műsor

Idő: közép-európai

Péntek, március 22. Budapest, 9.15: Hírek. 12.05: Zongorahangv. 17.35: Szórakoztató zene. 20: Vigjáték-előadás a Studióból. „Pry Pál”. Irta: Peole János. 22: Gramofonhangverseny. Bécs 16: Hangverseny Hellmuth Guntmar közreműködésével. 17.30: A jelen zenéje. 20.15: Egy operett zenéje. Breslau. 16.50: Kamarazene. 19.50: Hugó Wolf és Mária Rissi hangversenyestje. Brünn 19.15: Egy opera közv. a Nemzeti Színházról. 2. L. O. London. 12.30: Harvey Grace orgonahangversenye. 16.30: Szórakoztató zene. 22.20: Harold Williams (bariton) hangversenye. Nápoly. 17: D. Nardi (sopran) hangversenye. 22: Egy opera közv. Prága. 16.25: Hangverseny. 19.05: Dalok, áriák. 20: Francia operettzene. Riga. 17: Gramofonzene. 17.50: Szórakoztató zene. 20.25: Verdi „Falstaff” c. operájának közv.

Szombat, március 23. Budapest, 9.15: Trió hangverseny; 12.05: Zenekari hangverseny. 17.35: Cigányzene. 19.30: Hangverseny. Közreműködik: Hoor Tempis Erzsébet (ének), Commonsoli Mária (zongora). 20.40: Mástélóra könnyű zene. 22.15: Időjelzés, időjárás-jelentés és hírek. Majd cigányzene. Bécs. 17.20: Kamarazene. 20.05: Egy operett közv. 5 G. B. Daventry Experiment. 15: Puccini „Pillangó kisasszony” c. operájának közv. 19.45: Szimfonikus hangv. 22.20: Ethel Osborne (sopran) hangversenye, a rádió-kvintett kísérettel. Kattowitz. 12.10: Gramofonzene. 20.30: Operett előadás közvetítése Varsóból. 22.30: Tánczene. Milano. 17.20: Gyermekkarének. 20.30: A Thomas „Mignon” c. operájának közv. Nápoly. 17. M. Monti (sopran) hangv. 20.45: Egy opera közvetítése. 20: Modern dalok.

Szombat, március 23. Budapest, 9.15: Trió hangverseny; 12.05: Zenekari hangverseny. 17.35: Cigányzene. 19.30: Hangverseny. Közreműködik: Hoor Tempis Erzsébet (ének), Commonsoli Mária (zongora). 20.40: Mástélóra könnyű zene. 22.15: Időjelzés, időjárás-jelentés és hírek. Majd cigányzene. Bécs. 17.20: Kamarazene. 20.05: Egy operett közv. 5 G. B. Daventry Experiment. 15: Puccini „Pillangó kisasszony” c. operájának közv. 19.45: Szimfonikus hangv. 22.20: Ethel Osborne (sopran) hangversenye, a rádió-kvintett kísérettel. Kattowitz. 12.10: Gramofonzene. 20.30: Operett előadás közvetítése Varsóból. 22.30: Tánczene. Milano. 17.20: Gyermekkarének. 20.30: A Thomas „Mignon” c. operájának közv. Nápoly. 17. M. Monti (sopran) hangv. 20.45: Egy opera közvetítése. 20: Modern dalok.

Szombat, március 23. Budapest, 9.15: Trió hangverseny; 12.05: Zenekari hangverseny. 17.35: Cigányzene. 19.30: Hangverseny. Közreműködik: Hoor Tempis Erzsébet (ének), Commonsoli Mária (zongora). 20.40: Mástélóra könnyű zene. 22.15: Időjelzés, időjárás-jelentés és hírek. Majd cigányzene. Bécs. 17.20: Kamarazene. 20.05: Egy operett közv. 5 G. B. Daventry Experiment. 15: Puccini „Pillangó kisasszony” c. operájának közv. 19.45: Szimfonikus hangv. 22.20: Ethel Osborne (sopran) hangversenye, a rádió-kvintett kísérettel. Kattowitz. 12.10: Gramofonzene. 20.30: Operett előadás közvetítése Varsóból. 22.30: Tánczene. Milano. 17.20: Gyermekkarének. 20.30: A Thomas „Mignon” c. operájának közv. Nápoly. 17. M. Monti (sopran) hangv. 20.45: Egy opera közvetítése. 20: Modern dalok.

Szombat, március 23. Budapest, 9.15: Trió hangverseny; 12.05: Zenekari hangverseny. 17.35: Cigányzene. 19.30: Hangverseny. Közreműködik: Hoor Tempis Erzsébet (ének), Commonsoli Mária (zongora). 20.40: Mástélóra könnyű zene. 22.15: Időjelzés, időjárás-jelentés és hírek. Majd cigányzene. Bécs. 17.20: Kamarazene. 20.05: Egy operett közv. 5 G. B. Daventry Experiment. 15: Puccini „Pillangó kisasszony” c. operájának közv. 19.45: Szimfonikus hangv. 22.20: Ethel Osborne (sopran) hangversenye, a rádió-kvintett kísérettel. Kattowitz. 12.10: Gramofonzene. 20.30: Operett előadás közvetítése Varsóból. 22.30: Tánczene. Milano. 17.20: Gyermekkarének. 20.30: A Thomas „Mignon” c. operájának közv. Nápoly. 17. M. Monti (sopran) hangv. 20.45: Egy opera közvetítése. 20: Modern dalok.

Szombat, március 23. Budapest, 9.15: Trió hangverseny; 12.05: Zenekari hangverseny. 17.35: Cigányzene. 19.30: Hangverseny. Közreműködik: Hoor Tempis Erzsébet (ének), Commonsoli Mária (zongora). 20.40: Mástélóra könnyű zene. 22.15: Időjelzés, időjárás-jelentés és hírek. Majd cigányzene. Bécs. 17.20: Kamarazene. 20.05: Egy operett közv. 5 G. B. Daventry Experiment. 15: Puccini „Pillangó kisasszony” c. operájának közv. 19.45: Szimfonikus hangv. 22.20: Ethel Osborne (sopran) hangversenye, a rádió-kvintett kísérettel. Kattowitz. 12.10: Gramofonzene. 20.30: Operett előadás közvetítése Varsóból. 22.30: Tánczene. Milano. 17.20: Gyermekkarének. 20.30: A Thomas „Mignon” c. operájának közv. Nápoly. 17. M. Monti (sopran) hangv. 20.45: Egy opera közvetítése. 20: Modern dalok.

Szombat, március 23. Budapest, 9.15: Trió hangverseny; 12.05: Zenekari hangverseny. 17.35: Cigányzene. 19.30: Hangverseny. Közreműködik: Hoor Tempis Erzsébet (ének), Commonsoli Mária (zongora). 20.40: Mástélóra könnyű zene. 22.15: Időjelzés, időjárás-jelentés és hírek. Majd cigányzene. Bécs. 17.20: Kamarazene. 20.05: Egy operett közv. 5 G. B. Daventry Experiment. 15: Puccini „Pillangó kisasszony” c. operájának közv. 19.45: Szimfonikus hangv. 22.20: Ethel Osborne (sopran) hangversenye, a rádió-kvintett kísérettel. Kattowitz. 12.10: Gramofonzene. 20.30: Operett előadás közvetítése Varsóból. 22.30: Tánczene. Milano. 17.20: Gyermekkarének. 20.30: A Thomas „Mignon” c. operájának közv. Nápoly. 17. M. Monti (sopran) hangv. 20.45: Egy opera közvetítése. 20: Modern dalok.

Szombat, március 23. Budapest, 9.15: Trió hangverseny; 12.05: Zenekari hangverseny. 17.35: Cigányzene. 19.30: Hangverseny. Közreműködik: Hoor Tempis Erzsébet (ének), Commonsoli Mária (zongora). 20.40: Mástélóra könnyű zene. 22.15: Időjelzés, időjárás-jelentés és hírek. Majd cigányzene. Bécs. 17.20: Kamarazene. 20.05: Egy operett közv. 5 G. B. Daventry Experiment. 15: Puccini „Pillangó kisasszony” c. operájának közv. 19.45: Szimfonikus hangv. 22.20: Ethel Osborne (sopran) hangversenye, a rádió-kvintett kísérettel. Kattowitz. 12.10: Gramofonzene. 20.30: Operett előadás közvetítése Varsóból. 22.30: Tánczene. Milano. 17.20: Gyermekkarének. 20.30: A Thomas „Mignon” c. operájának közv. Nápoly. 17. M. Monti (sopran) hangv. 20.45: Egy opera közvetítése. 20: Modern dalok.

Szombat, március 23. Budapest, 9.15: Trió hangverseny; 12.05: Zenekari hangverseny. 17.35: Cigányzene. 19.30: Hangverseny. Közreműködik: Hoor Tempis Erzsébet (ének), Commonsoli Mária (zongora). 20.40: Mástélóra könnyű zene. 22.15: Időjelzés, időjárás-jelentés és hírek. Majd cigányzene. Bécs. 17.20: Kamarazene. 20.05: Egy operett közv. 5 G. B. Daventry Experiment. 15: Puccini „Pillangó kisasszony” c. operájának közv. 19.45: Szimfonikus hangv. 22.20: Ethel Osborne (sopran) hangversenye, a rádió-kvintett kísérettel. Kattowitz. 12.10: Gramofonzene. 20.30: Operett előadás közvetítése Varsóból. 22.30: Tánczene. Milano. 17.20: Gyermekkarének. 20.30: A Thomas „Mignon” c. operájának közv. Nápoly. 17. M. Monti (sopran) hangv. 20.45: Egy opera közvetítése. 20: Modern dalok.

Szombat, március 23. Budapest, 9.15: Trió hangverseny; 12.05: Zenekari hangverseny. 17.35: Cigányzene. 19.30: Hangverseny. Közreműködik: Hoor Tempis Erzsébet (ének), Commonsoli Mária (zongora). 20.40: Mástélóra könnyű zene. 22.15: Időjelzés, időjárás-jelentés és hírek. Majd cigányzene. Bécs. 17.20: Kamarazene. 20.05: Egy operett közv. 5 G. B. Daventry Experiment. 15: Puccini „Pillangó kisasszony” c. operájának közv. 19.45: Szimfonikus hangv. 22.20: Ethel Osborne (sopran) hangversenye, a rádió-kvintett kísérettel. Kattowitz. 12.10: Gramofonzene. 20.30: Operett előadás közvetítése Varsóból. 22.30: Tánczene. Milano. 17.20: Gyermekkarének. 20.30: A Thomas „Mignon” c. operájának közv. Nápoly. 17. M. Monti (sopran) hangv. 20.45: Egy opera közvetítése. 20: Modern dalok.

Szombat, március 23. Budapest, 9.15: Trió hangverseny; 12.05: Zenekari hangverseny. 17.35: Cigányzene. 19.30: Hangverseny. Közreműködik: Hoor Tempis Erzsébet (ének), Commonsoli Mária (zongora). 20.40: Mástélóra könnyű zene. 22.15: Időjelzés, időjárás-jelentés és hírek. Majd cigányzene. Bécs. 17.20: Kamarazene. 20.05: Egy operett közv. 5 G. B. Daventry Experiment. 15: Puccini „Pillangó kisasszony” c. operájának közv. 19.45: Szimfonikus hangv. 22.20: Ethel Osborne (sopran) hangversenye, a rádió-kvintett kísérettel. Kattowitz. 12.10: Gramofonzene. 20.30: Operett előadás közvetítése Varsóból. 22.30: Tánczene. Milano. 17.20: Gyermekkarének. 20.30: A Thomas „Mignon” c. operájának közv. Nápoly. 17. M. Monti (sopran) hangv. 20.45: Egy opera közvetítése. 20: Modern dalok.

Szombat, március 23. Budapest, 9.15: Trió hangverseny; 12.05: Zenekari hangverseny. 17.35: Cigányzene. 19.30: Hangverseny. Közreműködik: Hoor Tempis Erzsébet (ének), Commonsoli Mária (zongora). 20.40: Mástélóra könnyű zene. 22.15: Időjelzés, időjárás-jelentés és hírek. Majd cigányzene. Bécs. 17.20: Kamarazene. 20.05: Egy operett közv. 5 G. B. Daventry Experiment. 15: Puccini „Pillangó kisasszony” c. operájának közv. 19.45: Szimfonikus hangv. 22.20: Ethel Osborne (sopran) hangversenye, a rádió-kvintett kísérettel. Kattowitz. 12.10: Gramofonzene. 20.30: Operett előadás közvetítése Varsóból. 22.30: Tánczene. Milano. 17.20: Gyermekkarének. 20.30: A Thomas „Mignon” c. operájának közv. Nápoly. 17. M. Monti (sopran) hangv. 20.45: Egy opera közvetítése. 20: Modern dalok.

Szombat, március 23. Budapest, 9.15: Trió hangverseny; 12.05: Zenekari hangverseny. 17.35: Cigányzene. 19.30: Hangverseny. Közreműködik: Hoor Tempis Erzsébet (ének), Commonsoli Mária (zongora). 20.40: Mástélóra könnyű zene. 22.15: Időjelzés, időjárás-jelentés és hírek. Majd cigányzene. Bécs. 17.20: Kamarazene. 20.05: Egy operett közv. 5 G. B. Daventry Experiment. 15: Puccini „Pillangó kisasszony” c. operájának közv. 19.45: Szimfonikus hangv. 22.20: Ethel Osborne (sopran) hangversenye, a rádió-kvintett kísérettel. Kattowitz. 12.10: Gramofonzene. 20.30: Operett előadás közvetítése Varsóból. 22.30: Tánczene. Milano. 17.20: Gyermekkarének. 20.30: A Thomas „Mignon” c. operájának közv. Nápoly. 17. M. Monti (sopran) hangv. 20.45: Egy opera közvetítése. 20: Modern dalok.

Szombat, március 23. Budapest, 9.15: Trió hangverseny; 12.05: Zenekari hangverseny. 17.35: Cigányzene. 19.30: Hangverseny. Közreműködik: Hoor Tempis Erzsébet (ének), Commonsoli Mária (zongora). 20.40: Mástélóra könnyű zene. 22.15: Időjelzés, időjárás-jelentés és hírek. Majd cigányzene. Bécs. 17.20: Kamarazene. 20.05: Egy operett közv. 5 G. B. Daventry Experiment. 15: Puccini „Pillangó kisasszony” c. operájának közv. 19.45: Szimfonikus hangv. 22.20: Ethel Osborne (sopran) hangversenye, a rádió-kvintett kísérettel. Kattowitz. 12.10: Gramofonzene. 20.30: Operett előadás közvetítése Varsóból. 22.30: Tánczene. Milano. 17.20: Gyermekkarének. 20.30: A Thomas „Mignon” c. operájának közv. Nápoly. 17. M. Monti (sopran) hangv. 20.45: Egy opera közvetítése. 20: Modern dalok.

Szombat, március 23. Budapest, 9.15: Trió hangverseny; 12.05: Zenekari hangverseny. 17.35: Cigányzene. 19.30: Hangverseny. Közreműködik: Hoor Tempis Erzsébet (ének), Commonsoli Mária (zongora). 20.40: Mástélóra könnyű zene. 22.15: Időjelzés, időjárás-jelentés és hírek. Majd cigányzene. Bécs. 17.20: Kamarazene. 20.05: Egy operett közv. 5 G. B. Daventry Experiment. 15: Puccini „Pillangó kisasszony” c. operájának közv. 19.45: Szimfonikus hangv. 22.20: Ethel Osborne (sopran) hangversenye, a rádió-kvintett kísérettel. Kattowitz. 12.10: Gramofonzene. 20.30: Operett előadás közvetítése Varsóból. 22.30: Tánczene. Milano. 17.20: Gyermekkarének. 20.30: A Thomas „Mignon” c. operájának közv. Nápoly. 17. M. Monti (sopran) hangv. 20.45: Egy opera közvetítése. 20: Modern dalok.

Szombat, március 23. Budapest, 9.15: Trió hangverseny; 12.05: Zenekari hangverseny. 17.35: Cigányzene. 19.30: Hangverseny. Közreműködik: Hoor Tempis Erzsébet (ének), Commonsoli Mária (zongora). 20.40: Mástélóra könnyű zene. 22.15: Időjelzés, időjárás-jelentés és hírek. Majd cigányzene. Bécs. 17.20: Kamarazene. 20.05: Egy operett közv. 5 G. B. Daventry Experiment. 15: Puccini „Pillangó kisasszony” c. operájának közv. 19.45: Szimfonikus hangv. 22.20: Ethel Osborne (sopran) hangversenye, a rádió-kvintett kísérettel. Kattowitz. 12.10: Gramofonzene. 20.30: Operett előadás közvetítése Varsóból. 22.30: Tánczene. Milano. 17.20: Gyermekkarének. 20.30: A Thomas „Mignon” c. operájának közv. Nápoly. 17. M. Monti (sopran) hangv. 20.45: Egy opera közvetítése. 20: Modern dalok.

Szombat, március 23. Budapest, 9.15: Trió hangverseny; 12.05: Zenekari hangverseny. 17.35: Cigányzene. 19.30: Hangverseny. Közreműködik: Hoor Tempis Erzsébet (ének), Commonsoli Mária (zongora). 20.40: Mástélóra könnyű zene. 22.15: Időjelzés, időjárás-jelentés és hírek. Majd cigányzene. Bécs. 17.20: Kamarazene. 20.05: Egy operett közv. 5 G. B. Daventry Experiment. 15: Puccini „Pillangó kisasszony” c. operájának közv. 19.45: Szimfonikus hangv. 22.20: Ethel Osborne (sopran) hangversenye, a rádió-kvintett kísérettel. Kattowitz. 12.10: Gramofonzene. 20.30: Operett előadás közvetítése Varsóból. 22.30: Tánczene. Milano. 17.20: Gyermekkarének. 20.30: A Thomas „Mignon” c. operájának közv. Nápoly. 17. M. Monti (sopran) hangv. 20.45: Egy opera közvetítése. 20: Modern dalok.

Szombat, március 23. Budapest, 9.15: Trió hangverseny; 12.05: Zenekari hangverseny. 17.35: Cigányzene. 19.30: Hangverseny. Közreműködik: Hoor Tempis Erzsébet (ének), Commonsoli Mária (zongora). 20.40: Mástélóra könnyű zene. 22.15: Időjelzés, időjárás-jelentés és hírek. Majd cigányzene. Bécs. 17.20: Kamarazene. 20.05: Egy operett közv. 5 G. B. Daventry Experiment. 15: Puccini „Pillangó kisasszony” c. operájának közv. 19.45: Szimfonikus hangv. 22.20: Ethel Osborne (sopran) hangversenye, a rádió-kvintett kísérettel. Kattowitz. 12.10: Gramofonzene. 20.30: Operett előadás közvetítése Varsóból. 22.30: Tánczene. Milano. 17.20: Gyermekkarének. 20.30: A Thomas „Mignon” c. operájának közv. Nápoly. 17. M. Monti (sopran) hangv. 20.45: Egy opera közvetítése. 20: Modern dalok.

Szombat, március 23. Budapest, 9.15: Trió hangverseny; 12.05: Zenekari hangverseny. 17.35: Cigányzene. 19.30: Hangverseny. Közreműködik: Hoor Tempis Erzsébet (ének), Commonsoli Mária (zongora). 20.40: Mástélóra könnyű zene. 22.15: Időjelzés, időjárás-jelentés és hírek. Majd cigányzene. Bécs. 17.20: Kamarazene. 20.05: Egy operett közv. 5 G. B. Daventry Experiment. 15: Puccini „Pillangó kisasszony” c. operájának közv. 19.45: Szimfonikus hangv. 22.20: Ethel Osborne (sopran) hangversenye, a rádió-kvintett kísérettel. Kattowitz. 12.10: Gramofonzene. 20.30: Operett elő

ÖZÖNVIZ

Komédia három felvonásban

Írta: H. Berger — Fordította: Szabó Imre

Higgins: Ide, kérem! Ön valahol alkalmazva van, kérem? (Leülnek.)

Nordling: O dehogya! Hat hónapja járok minden foglalkozás nélkül. Hagyja már, a mai sztrájkok mellett nehéz keresni.

Higgins: Mi a szakmája?

Nordling: Műszaki rajzoló vagyok és normális időkben nem szoktam rosszul keresni. Letehettem volna a mechanikus-vizsgát is, de soha nem volt elég pénzem hozzá. Próbálkoztam mindenfelé a világon, képzelje, elmentem már éjjeliőrnek is.

Higgins: Látja, ezt szeretem. Egy ember, aki nem retten vissza az éjszaktól.

Nordling: De azután az éjszakaijaim is elvesztettem, mert valakit a helyembe protezsáltak és kénytelen voltam éjszakaijaim alvással tölteni. Legtöbbször hid alatt. Akkor -aztán minden reményem elveszett arra, hogy a vizsgát letelhessem. Lógok és pendlizek ide-oda! Önnek mi a mestersége, ha szabad érdeklődnöm?

Higgins: Színész vagyok!

Nordling: Éjjeli mulatóhelyen?

Higgins (magára eszmélve): Hogyan is mondta? Színész vagyok. Ez tévedés, kérem. Mert én színművész vagyok.

Nordling: Megbocsát, de én nem igen értek az efféle dolgokhoz. Azt hittem...

Higgins: O kérem szépen! Ami pedig a másik dolgot illeti, hát nekem is kevés a reményem, hogy hát egykor... alapjában véve pedig én is munka nélkül vagyok.

Nordling: Ön is! Szerencsétlen állapot.

Higgins: De egykor egy híres truppenak voltam a tagja, egy társulatnak, amely, kérem, öt évig egyre csak vándorolt az Atlanti oceántól a Csendes oceánig, oda és a Csendes oceántól az Atlanti oceánig vissza, kérem alásan. Az igazgatónk irlandi ember volt és jómagam három éven át játszottam egy rablót, akit „Támadás a vasúton” című híres színmű hetedik felvonásában egy vasúti hid mögött felakasztanak, kérem szépen. Psz... micsoda diszletek és micsoda hallatlan siker. A színház pedig telve az utolsó pótszélig. Csak az utolsó két esztendőben cseréltem fel ezt a szerepemet, amikor ugyanis gyengebb látogatottság mellett adtuk a „Fehők tragédiáját” csodás dekorációkkal. Ebben a darabban tolvaj voltam és a rendőrség elől ballonon szöktem meg. A közönség? Valósággal hörgött és ordított a nagy drámai izgalomtól és bizony, az emberek idegei nem is bírták az előadást, amit természetesen be kellett szüntetni. Azután, mister, az „Anyagyilkos” című tragédiában kaptam szerepet, főszerepet, a gyilkos fiút. Uram, ma is megráz, ha erre a darabra gondolok. Hold és lovak a színpadon... igazi élő lovak!

Nordling (csodálkozva): Igazi lovak?

Higgins: Yes, husból és vérből való valóságos lovak, kérem. Megjelentek és a közönség nem akarta abbahagyni a tapsot. No de mi történt azután? A direktor azután megszökött és magá-

val vitte mindnyájunk gyűlöletét, hat hónapi gázsímat pedig kereshettem a holdban. Nyár volt. Kérem alázatossággal és hű kap az ember szerződést ilyenkor? Magam is sétálok, mi egyebet tehet egy művész hasonló körülmények között. (Emeli poharát.) Isten éltesse!

O'Neil (felkacag.)

Higgins: Megbocsát, lehetséges, hogy amit az imént elmondtam, az önt mulatztatja, de az én számomra ez egy tragédia.

Nordling: Egyáltalában nem vidám dolgok ezek, nem lehet mondan.

O'Neil: Megbocsásson barátom, de ezen a hamis világon hiába is keressünk vidám dolgokat.

Nordling (Higgins felé): Neveim Nordling!

Higgins: Neveim Hugo Kiggins. Kár, hogy ebbe az előkelő helyiségbe kényszerültünk. Egy olesó kis korcsma mindenestre alkalmasabb lett volna, hogy kiöntsük egymáselőtt a szívünket. Az olyan helyen ingyen kap kenyéret az ember, épen csak az italt fizeti, kérem alázattal!

Nordling: Az eső kergetett ide és lát alaposan megéheztem.

Higgins: Korán van, ilyenkor még nem is illik talán enni. Mondja kedves mister, van még pénze 2 pohár sörre?

Nordling (zsebében kotorász): O, dehogya! Mindössze öt cent o vagyonom!

Higgins: Tudja mit, akkor rendeljen egy pohár sört (hüvelyujját mutatja) és igyuk meg közösen!

Nordling (átnyújtja a pénzdarábot): O, kérem, tessék, itt az öt cent. Dohánya van? Mert nekem csak pipám van!

Higgins: Fájdalom, nincs! (A pult felé.) Kérek egy sört!

Charley (csurogvízesen befut az ajtón): Rémes, hogy öntök csöbrökből az esőt. Nem tudtam, csak félig bezárni az ajtót. (Nordling és Higgins felé.) Jöjjenek segíteni, nem bírom egyedül. De gyorsan, gyorsan!

Higgins: Egy sört!

Streeton (viszi a sört).

Higgins: All right, megyek, megyek! (Higgins és Nordling kimennek, Streeton asztalukhoz viszi a sört.)

Phraser: Szép kis história, csak tudni szeretném már, hogy meddig fog tartani. Nem értem önt, mister Streeton, hogy engedhet ilyen lump népséget a barjába, két ilyen rongyos szegénylegényt.

Streeton: Hogy tetszik ezt gondolni, mister Phraser? Hisz az én helyiségem be válogatás nélkül bárki...

O'Neil: Senmi baj, mister Streeton, nem tesz semmit! A két ember elvégre jól elszórakoztatott bennünket, különösen a színész. Hát nem, mulatságos, hogy valaki éveken át ballonban szökösös, vagy vasúti hid mögött akasztatja magát Ez valósággal fenomenális!

Phraser (megvető gunnyal): All right. Fenomenális, de milyen fenomenális lenne, ha maga is akasztatná magát, de nem afféle szípadí akasztófán. Csak-hogy ez nem történik meg, mert az akasztófáralvók...

(Folyt. köv.)

Felnöttek, lányok, gyermekek

Irigykedve vették eddig kezükbe a külföldi színes Magazinokat: miért nincs ilyesmi magyar nyelven?

Husvétra most megjelenik Budapesten korunknak ez az újfajta folyóirata a

LANTOS MAGAZIN

tarkán illusztrált, 2 hetenként megjelenő folyóirat, amelyet a középosztály minden tagja rég áhitott örömmel fog a kezébe venni.

A LANTOS MAGAZIN első száma megkezdte Markovics Rodionnak, az óriási sikert aratott Szibériai Garnizon szerzője új regényének, AZ ARANYVONAT-nak közzétételét. — Az Aranyvonat nagyserü folytatása az első regénynek. Az első szám egész tartalma mában és technikájában csupa újszerűség és gyönyörűség lesz. — Szóalkotató, irodalmi szellemi és művészi formájú.

Ára példányonként: 40 Lei (kapható könyvesboltokban és laparusoknál). Előfizetés negyedévenként: 250 Lei. Egész évre: 1000 Lei.

Ajándéku egy fényképezőgépet

kap minden éves előfizető (negyedévenkénti fizetés esetén is). Az új amerikai kodak ára megközelíti az évi előfizetési összeget.

Ez a tartós ajándék jegyzi el az olvasót a magyar nyelvterületnek ezzel a grandiózus újításával.

Előfizetni az UJ KELET könyvosztályánál lehet.

EZEFK
EJE
KIAC
S
EL CF 12

X EV
1929
* 568

Röntán
lal

Már csak
nünket attól
hangozzek a
és háztufa
gyobb vára
elhatározása
kednek, hog
magát erede
a lakbérlet
éves meghos
befutott buk
ban ezen az
máris változ
egyéves, ket
szabításról
meghosszabb
ság döntő e
den községe
Ez a bizottsá
lakók viszon
alapján ongo
további lakás

A jelentés,
precizirozza,
szempontok sz
hosszabbítaná
sőséget és kin
elburajásánál a
rendkívül font
tembe veendő
mozgési lehetős
egy költőzköde
Gondolunk itt
középosztályra,
akadnak olyan
téséből tartják
középosztályban
egy szobáját
pillanatra, mit
pont, a vona. D
a háboru óta
bérletek tulaj
hiányát pótolja
ban ma végere
zon, sőt házasg
kezesek megint
dokoltnak látsz
sítési lehetőség

De a lakásvé
felmondási jog
sárgan véve is
teno. Minthogy
forgás kezdődne
jezve nem lenne
emelot első sze
első emelet két
szont átmenne
vonalon hasonl
sek történnének
való emelés
harmínckétszer
lavaly megtörté
lehet ma már
rel szegény em
lanak lekötve.
jebb a tisztvis
minimális bére
foglalnak le. A
tulajdonképen t
az általános - la
is kell megoldar
teadat, hogy ti

Ma k